

Gjøvik, 25. november 2013.
J.nr./referanse: 11-13/NL/ks

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Birgit Felde Sevaldrud, leder
Linn Haugseth Kind, nestleder
Kjartan Th. Stensvold
Hans Moon
Elin Rosenberg, første vara

Kopi av innkallingen er sendt:

- Ordfører Liv Solveig Alfstad (møte- og talerett)
- Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor (møte- og talerett)
- Rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen (til orientering)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Etter avtale innkalles det herved til møte i kontrollutvalget:

Dato: Mandag 2. desember 2013
Tid: Kl. 0900 – ca 1400
Sted: Møterom 5. etasje (NB!)

Vedlagt følger saksliste og saksdokumenter.

Innkalling av vara:

På grunn av Thor Liums bortgang er første varamedlem Elin Rosenberg innkalt.

Vurdering av offentlighet og evt. lukking i enkeltsaker:

Alle sakspapirene til dette møtet er offentlige. Foreløpig vurdering er at alle saker i dette møtet behandles for åpne dører.

Invitasjon av andre til møtet:

- Ordfører og rådmannen er invitert fra møtestart i f.m. sak 37 (misligheter og korrupsjon: Risikovurderinger og holdningsskapende arbeid)
- Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor (forvaltningsrevisjon) Reidun Grefsrud deltar fra kl. 1200 i fm. Sakene 42 og 43.

Eventuelt forfall bes meddelt snarest til undertegnede på telefon/sms til 995 77 903, eller e-post til kjetil@kontrollutvalget.no

Med hilsen

For leder i kontrollutvalget

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Adresse:

Kontrollutvalgstjenster Kjetil Solbrækken
Teknologivegen 6, 2815 Gjøvik
Tel. 995 77 903, E-post: kjetil@kontrollutvalget.no

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

SAKSLISTE

FOR MØTE I NORDRE LAND KOMMUNE

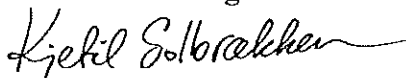
Mandag 2. desember 2013 kl. 0900

(Formannskapssalen)

- SAK NR. 36/2013   **GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.06.13**
- SAK NR. 37/2013   **MISLIGHETER OG KORRUPSJON: RISIKOVURDERINGER
OG HOLDNINGSSKAPENDE ARBEID I NORDRE LAND
KOMMUNE**
Ordfører og rådmann er invitert til saken.
- SAK NR. 38/2013   **TERTIALRAPPORT 2/2013 FRA INNLANDET REVISJON IKS**
- SAK NR. 39/2013   **FORBRUKERRÅDETS KOMMUNETEST 2013**
- SAK NR. 40/2013   **3. KVARTALSRAPPORT 2013 – NORDRE LAND KOMMUNE**
- SAK NR. 41/2013   **MØTEPLAN 2014**
- SAK NR. 42/2013   **REVISJONSRAPPORT: OPPFØLGING AV POLITISKE
VEDTAK**
Innlandet Revisjon IKS presenterer rapporten.
- SAK NR. 43/2013   **OPPFØLGING AV PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG
SELSKAPSKONTROLL 2012-2015**

Gjøvik, 25. november 2013.

For utvalgsleder

Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

Kopi til orientering:

- Administrasjonen v/rådmann Jarle Snekkestad og kommunalsjef John Løvmoen.
- Vararepresentantene til kontrollutvalget (møter kun etter særskilt innkalling.)

Nordre Land kommune**GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 16.09.13**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Møteprotokoll fra møte 16.09.13

Vedlagt:

- Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 16.09.13 godkjennes.

SAKSOPPLYSNINGER:

Protokoll fra siste møte i kontrollutvalget legges frem til formell godkjenning.

MØTEPROTOKOLL

KONTROLLUTVALGET I NORDRE LAND KOMMUNE

Mandag 16. september 2013 holdt kontrollutvalget møte i rådhuset fra kl. 0900 til 1445.

Som medlemmer møtte:

Birgit Felde Sevaldrud, leder
Kjartan Th. Stensvold
Thor Lium
Hans Moon (innvilget permisjon fra møtet kl. 1130)

Følgende medlem hadde meldt forfall:

Linn Haugseth Kind, nestleder

Følgende varamedlem møtte:

Ingen

Ellers møtte:

Fra administrasjonen: Rådmannen v/kommunalsjef John Løvmoen og avtroppende konstituert enhetsleder Omsorg og rehabilitering/påtroppende enhetsleder Tilrettelagte tjenester Marit Strande (begge møtte under sak 32)

Fra Innlandet Revisjon IKS: Daglig leder Bjørg Hagen (sakene 29-31) og oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm (sak 34).

Sekretær: Kjetil Solbrækken.

Møteprotokollen er sendt til:

Ordfører, kontrollutvalgets medlemmer/varamedlemmer, rådmann, Innlandet Revisjon IKS og Oppland Arbeiderblad.

**Utvalgsmøtet ble satt kl. 0900 med Birgit Felde Sevaldrud som møteleder.
Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.**

Til behandling:

SAK NR. 27/2013

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 17.06.13

Vedtak, enstemmig:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 17.06.13 godkjennes.

SAK NR. 28/2013

TEMA: KORRUPSJON I KOMMUNE-NORGE

Fra behandlingen:

Utvalgssekretær orienterte med utgangspunkt i *Håndbok i antikorrupsjon* for kommunesektoren (utgitt av Transparency International Norge, mars 2013).

Vedtak, enstemmig:

1. Ordfører inviteres til å redegjøre for:
  - Vurdering av risiko for korrupsjon på politisk nivå i Nordre Land kommune.
  - Hvordan det arbeides med å forankre og sikre gode, etiske holdninger og handlinger blant politikerne i Nordre Land kommune.
2. Rådmannen inviteres til å redegjøre for:
  - Vurdering av risiko for misligheter og korrupsjon på administrativt nivå i Nordre Land kommune.
  - Hvordan det arbeides med å forankre og sikre gode, etiske holdninger og handlinger blant ledere og ansatte i kommunen.

SAK NR. 29/2013

OPPDRAGSAVTALE MED INNLANDET REVISJON IKS FOR 2014

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder Bjørg Hagen orienterte om forsalg til ny oppdragsavtale med fokus på endringene fra 2013.

Vedtak, enstemmig:

Oppdragsavtale med Innlandet Revisjon IKS for 2014 godkjennes.

SAK NR. 30/2013

KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2014

Fra behandlingen:

Det ble foretatt følgende endringer i møtet i forhold til det fremlagte forslaget:

- Kto 11802 Tapt arbeidsfortjeneste: Etter opplysninger fra utvalget om antatte krav i 2014 var det enighet om å øke budsjettposten fra kr. 17 000 til kr. 30 000.

Vedtak, enstemmig:

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Budsjett for kontroll og revisjon (ansvar 11121, tjeneste 1100), fastsettes med en økonomisk ramme på kr. 1 095 000 med følgende fordeling:

	Konto	Beløp
10500	Trekkpliktig godtgjørelse	
10800	Fast godtgjørelse	20 000
10801	Møtegodtgjørelse	10 000
10802	Tapt arb.fortjeneste	30 000
10990	Arb.giveravgift	6 000
11001	Aviser/tidsskrifter/faglitteratur	9 000
11151	Beverting møter	3 000
11501	Opplæring/kurs	20 000

11600	Kjøregodtgjørelse	2 000
13709	Kjøp av tjenester fra private (kjøp av sekretærtjenester)	170 000
13750	Kjøp av tjenester fra interkommunalt selskap (Innlandet Revisjon IKS)	825 000
14290	Momskompensasjon (utgift)	42 000
17290	Momskompensasjon (inntekt)	- 42 000
	Totalt	1 095 000

SAK NR. 31/2013

**SAMMENLIGNING ("BENCHMARKING") AV
KOMMUNENS REVISJONSKOSTNADER MED ANDRE
KOMMUNER**

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/daglig leder Bjørg Hagen presenterte resultatene fra sammenligningen og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Sammenligning av kommunens revisjonskostnad for 2012 med andre kommuner tas til orientering.
2. Kontrollutvalget har registrert at kommunens kostnader til revisjon av kommuneregnskapet (regnskapsrevisjon) ligger omkring samme nivå som for andre kommuner på samme størrelse.

SAK NR. 32/2013

**ORIENTERING OM TILSYNSRAPPORT –
LEGEMIDDELHÅNDTERING MV. I NORDRE LAND
KOMMUNE (HELSETILSYNET, MAI 2013)**

Fra behandlingen:

Kontrollutvalgets Hans Moon ble innvilget permisjon før behandling av saken. Kontrollutvalget bestod etter dette av tre medlemmer.

Rådmannen v/kommunalsjef John Løvmoen og avtroppende konstituert enhetsleder Omsorg og rehabilitering/påtroppende enhetsleder Tilrettelagte tjenester Marit Strande orienterte og svarte på spørsmål.

Følgende ble delt ut av administrasjonen og gjennomgått på møtet:

- Handlingsplan for å lukke avvik etter tilsyn i hjemmetjenesten

Vedtak, enstemmig:

1. Rapport fra tilsyn med legemiddelhåndtering, forebygging og behandling av underernærte eldre hjemmeboende pasienter i hjemmetjenesten i Nordre Land kommune, tas til orientering.
2. Kontrollutvalget ser positivt på at rådmannen har igangsatt en omfattende og helhetlig gjennomgang av

systemer/rutiner/prosedyrer på området, og at dette arbeidet går lenger enn det som kreves som følge av tilsynsrapporten.

3. Kontrollutvalget tar til orientering at Fylkesmannen/Helsetilsynet har varslet nytt tilsynsbesøk i november 2013 som ledd i sin oppfølging av tilsynsrapporten.

SAK NR. 33/2013

HALVÅRSRAPPORTEN 2013 - NORDRE LAND KOMMUNE

Vedtak, enstemmig:

1. Halvårsrapport 2013 for Nordre Land kommune tas til orientering.
2. Kontrollutvalget har merket seg at det totale sykefraværet har økt sammenlignet med samme tidspunkt i 2012, og at det nå er oppe i 10,7 %.

SAK NR. 34/2013

REGNSKAPSREVISJON: PRESENTASJON AV STRATEGI FOR REVISJON AV KOMMUNEREGNSKAPET FOR 2013

Fra behandlingen:

Innlandet Revisjon IKS v/oppdragsansvarlig revisor Heidi Holm orienterte og svarte på spørsmål.

Vedtak, enstemmig:

1. Revisors presentasjon av hovedtrekkene i overordnet revisjonsstrategi for revisjon av kommuneregnskapet for 2013 tas til orientering.
2. Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering av sin uavhengighet til kommunen tas til orientering.

SAK NR. 35/2013

REFERATSAKER

Følgende saker ble referert:

1. Rundskriv fra Kommunal- og regionaldepartementet: Rundskriv om iverksetting av endringer i kommuneloven m.m. – egenkontroll m.m.
2. Info fra KS: Hva koster pleie- og omsorgstjenestene?
3. Diverse avisartikler
4. Neste møte: Tidspunkt/saksliste

Vedtak, enstemmig:

Referatsakene tas til orientering.

Dokka, 16. september 2013.

_____
Birgit Felde Sevaldrud
leder

RETT UTSKRIFT:
Gjøvik, 16. september 2013.

_____
Kjetil Solbrækken
utvalgssekretær

NESTE MØTE

Dato: MANDAG 2. DESEMBER 2013
Tidspunkt: KL. 0900
Aktuelle saker:

- *Misligheter og korrupsjon: Risikovurderinger og holdningsskapende arbeid (ordfører og rådmann inviteres)*
- *Revisjonsrapport: Oppfølging av politiske vedtak*
- *Orienteringssak: Rapport fra Riksrevisjonen vedr. kontrollutvalg*
- *Oppfølging av tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter*
- *Planlegging av revisjonsprosjekt - Eierstyring*
- *Møteplan for 2014*

Saker til oppfølging senere:

- *Utviklingen i grunnskolepoeng (jf. vedtak ku-sak 21/13)*
- *Internkontroll: Utvikling av kommunens internkontrollsystem og deltakelse i prosjekt i regi av Fylkesmannen i Oppland*

Bestilte undersøkelser og revisjonsprosjekter (Innlandet Revisjon IKS):

- *Revisjonsprosjekt: Oppfølging av politiske vedtak (vedtak ku-sak 42/12)*

Møteplan 2013:

- Mandag 11.02.13 kl. 0900
- Mandag 29.04.13 kl. 0900
- Mandag 17.06.13 kl. 0900
- Mandag 16.09.13 kl. 0900
- Mandag 02.12.13 kl. 0900

Nordre land kommune**MISLIGHETER OG KORRUPSJON: RISIKOVURDERINGER OG
HOLDNINGSSKAPENDE ARBEID I NORDRE LAND KOMMUNE**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Håndbok i antikorrupsjon (utgitt av Transparency International Norge, 2013)

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:**SAKSOPPLYSNINGER:**

De siste 10 årene er 24 personer dømt for korrupsjon innenfor kommunal virksomhet i Norge. De har lurt til seg over 205 millioner kroner og fått fengselsstraffer på 49 år til sammen.

Sakene viser at kommunal sektor er sårbar for korrupsjon og at det trengs et målrettet arbeid for å forhindre at korrumperende atferd får grobunn.

Antikorrupsjonsarbeid i kommunesektoren handler om å vedlikeholde og forbedre systemene for styring, kontroll og oppfølging. For at disse skal virke etter hensikten, er det viktig å skape bevissthet blant ansatte, administrative ledere og folkevalgte om hva det vil si å etterleve systemene. Det handler om holdningsskapende arbeid, organisasjonskultur og etisk bevissthet.

Med bakgrunn i ovenstående og en serie oppslag i NRK i januar 2013 om korrupsjon i kommuner, ble temaet satt på dagsorden og drøftet i kontrollutvalgets møte den 16/9-13 (utsatt sak fra 17/6). Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

1. **Ordfører inviteres til å redegjøre for:**

- *Vurdering av risiko for korrupsjon på politisk nivå i Nordre Land kommune.*
- *Hvordan det arbeides med å forankre og sikre gode, etiske holdninger og handlinger blant politikerne i Nordre Land kommune.*

2. **Rådmannen inviteres til å redegjøre for:**

- *Vurdering av risiko for misligheter og korrupsjon på administrativt nivå i Nordre Land kommune.*
- *Hvordan det arbeides med å forankre og sikre gode, etiske holdninger og handlinger blant ledere og ansatte i kommunen.*

I tråd med vedtaket er ordfører og rådmann invitert til saken.

Vedlagt saken følger håndbok i antikorrupsjon (utgitt av Kommunens Sentralforbund i samarbeid med Transparency International Norge, mars 2013). Håndboken gir en god oversikt over temaet, samtidig som den gir innspill til hvordan man kan jobbe aktivt for å forhindre korrupsjon i kommunen. Håndboken er godt egnet som utgangspunkt for diskusjon med ordfører og rådmann.

Saken legges frem som en orienterings- og diskusjonssak uten forslag til vedtak.

Hva er misligheter?

En mislighet er:

”en bevisst handling, begått av en eller flere personer innen ledelsen, av personer som har overordnet ansvar for styring og kontroll, av ansatte eller av andre, som innebærer uredelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel.” (Kilde: ISSAI 1240)

Det skiller ofte mellom følgende mislighetstyper:

- **Underslag** ((Strl. §§ 255,256) tilegner seg en løsøre/gjenstand han besitter, men som helt eller delvis tilhører en annen) – interne misligheter
- **Utroskap** ((Strl. § 275) forsømmer en annens anliggender som han styrer eller har tilsyn med)) – interne misligheter
- **Korrupsjon** ((Strl. § 276) krever, mottar eller aksepterer/gir eller tilbyr en urettmessig fordel) – interne og eksterne misligheter
- **Bedrageri** ((Strl. §§ 270,271) fremkaller, styrker eller utnytter en villfarelse/bruk av uriktig eller ufullstendig opplysning)) – eksterne misligheter
- **Tyveri** ((Strl. §§ 257,258) borttar eller medvirker til å bortta en gjenstand som helt eller delvis tilhører en annen)) – eksterne misligheter

Risikoser i kommuneforvaltningen

(kilde: Transparency International Norge)

I straffeloven er korrupsjon definert som «å kreve, motta eller akseptere et tilbud om en utilbørlig fordel i anledning av stilling, verv eller oppdrag» eller «å gi eller tilby noen en utilbørlig fordel i anledning stilling, verv eller oppdrag.»

Politikere, ledere og medarbeidere kan komme i situasjoner som gir mulighet til å misbruke posisjon, tillit og makt. Personer utenfor kommunen kan også fremme særinteresser og utøve press som kan være vanskelig å håndtere og sette den enkeltes integritet på prøve.

I kommunal aktivitet er det flere roller som innehar fare for korrupsjon:

- Demokratirollen
- Myndighetsrollen
- Tjenesterollen
- Utviklingsrollen
- Eierrollen

Korrupsjon kan ha mange former, og den kan utvikle seg gradvis, fra en praksis som oppleves som smidig og hensiktsmessig i hverdagen, via snarveie og små omgåelser av rutiner og regelverk, til misligheter eller straffbar korrupsjon. Prosessen kan skje på individnivå eller utspille seg som ukultur i et miljø der årvåkenhet og kritisk sans svekkes. I en slik glidende prosess med utspring i uvaner og ukultur, kan korrupsjon finne grobunn og gjøre organisasjonen sårbar for misbruk av myndighet og posisjon, eller redusere motstandsdyktigheten i møte med påvirking eller press for å oppnå fordeler.

Ulike korrupsjonsformer som kan oppstå innenfor de kommunale rollene er:

- Bestikkelser
- Bidrag til politiske partier eller kandidater
- Veldedige gaver
- Sponsing
- Utpressing
- Gaver, representasjon og utgiftsdekning
- Interessekonflikter
- Lobbyvirksomhet

Ved å erkjenne risikoen for korrupsjon kan kommuner og kommunale bedrifter arbeide med å forebygge og forhindre at korrumpierende atferd utvikler seg og styrke muligheten til å avdekke saker.

God egenkontroll avdekker korrupsjon:

(hentet fra artikkel på KS sin hjemmeside, 3/1-13)

Det er betryggende at de tre korrupsjonssakene som NRK omtaler alle er oppdaget av kommunene selv. Det viser betydningen av god egenkontroll. Kontrollutvalgene, kommunerevisjonen og gode administrative rutiner er viktig, sier KS-direktør Sigrun Vågeng.

Økokrim uttaler at det er mer korrupsjon enn vi tror. Det kan godt være riktig, men da er det betryggende at kommunene selv oppdager det. Saker av den typen som er omtalt bør anmeldes. At det ikke alltid gjøres kan være fordi det er ofte svært vanskelig å vite hva som egentlig har skjedd og få vil uttale seg.

- Litt er for mye

KS har ikke til inntrykk av at det er stort eller økende omfang av korrupsjon i kommunene. At det oppdages flere tilfeller kan skyldes at hva som er akseptabelt har forandret seg mye det siste tiåret og kommunenes kontroll er tilsvarende bedret. I en spørreundersøkelse KS gjorde blant ledere i kommunene i 2007 fant vi;

- Kun 0,3 % av topplederne i kommunene sier de har mottatt tilbud om bestikkelse.
- Men 8 % av lederne fått tilbud om goder som ikke er direkte ulovlige men uetiske.
- 3 % svarer at de kjenner til at andre i egen kommune har fått tilbud om bestikkelser.

- Også et lite omfang er for mye. Det stilles store krav til kommunal forvaltnings evne til likebehandling og rettferdighet. Kommunene forvalter fellesskapets midler og kommunale avgjørelser har stor betydning for enkeltpersoner. Et velfungerende lokaldemokrati er avhengig av tillit. Dersom det er riktig at en NAV-ansatt har mottatt penger for å hjelpe en klient, er det fullstendig uakseptabelt, sier Vågeng.

Antikorrupsjonsprosjekt

KS samarbeider tett med Transparency International Norge om et antikorrupsjonsprosjekt i kommunesektoren. Med støtte fra Kommunal- og regionaldepartementet gir KS i mars ut en Antikorrupsjonshåndbok som skal støtte kommunene i arbeidet med å sikre åpenhet og integritet i politiske og administrative prosesser.

KS har også satt i gang en rekke tiltak for å bidra til kunnskap og bevissthet om etikk og gode holdninger, som blant annet:

- Egenkontroll er høyt på dagsorden i norske kommuner og det jobbes systematisk med ulike tiltak.
- Kommunesektorens Etikkutvalg gir jevnlig råd til kommunene.
- Veileder om etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjon; Etikkportalen.no.
- Etablert et eget styrevervregister for å bidra til åpenhet om roller og interesser i kommunesektoren.

Eksempler på saker

Nedenfor omtales kort noen av sakene fra kommunal sektor:

• **Undervisningsbyggsaken:** En tidligere eiendomssjef i Undervisningsbygg i Oslo kommune tappet både Undervisningsbygg og Neas, hvor han tidligere var avdelingsleder, for nesten 100 millioner kroner. Han hadde også mottatt rundt 6,5 millioner kroner i utilbørlige fordeler fra ulike firmaer som fikk tildelt oppdrag for Undervisningsbygg. For grov utroskap, grov korrupsjon og dokumentfalsk ble han dømt til fengsel i syv år. Han ble også fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet, og vinningen på 112 millioner kroner ble inndratt. Han ble dømt til å erstatte tapet Oslo kommune var påført.

• **Vannverkssaken:** Det hadde over flere år foregått omfattende økonomiske misligheter i de to interkommunale selskapene Nedre Romerike Vannverk AS og AS Sentralrenseanlegget RA-2. Tidligere administrerende direktør for selskapene hadde sammen med sin sønn og to ledere av forretningsforbindelser til selskapene, samt entreprenørfirmaet Peab AS, over en årrekke tappet vannverket og renseanlegget for betydelige verdier. Med utbyttet av de straffbare

handlingene bygget vannverksdirektøren blant annet opp et privat jaktparadis bestående av ni farmer i Sør- Afrika. Direktøren ble dømt til en straff på fengsel i syv år og seks måneder, samt inndragning av de faste eiendommene i Sør-Afrika. Sønnen ble domfelt for grov korrupsjon og medvirkning til en rekke av farens grove utroskapshandlinger og ble dømt til fengsel i fire år. Forretningspartnerne ble domfelt for grov korrupsjon og medvirkning til direktørens utroskapshandlinger og dømt til henholdsvis to år og ti måneder, og ti måneders fengsel. Selskapet Peab ble idømt en foretaksstraff på tre millioner kroner.

• **Plan- og bygningsetat-saken:** En tidligere saksbehandler i Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune behandlet en rekke saker for foretakene til de øvrige tiltalte i saken, en arkitekt og to brødre. For dette hadde han mottatt vederlag på 12 000 kroner av arkitekten og fått ettergitt gjeld ved kjøp av en bil for 150 000 kroner fra brødrene. For dette ble alle de tiltalte i saken dømt for korrupsjon.

• **Bærum kommune-saken:** En tidligere fagansvarlig for overflatebehandling av Bærum kommunes bygningsmasse, ga familiemedlemmer og andre håndverkere oppdrag for kommunen. Oppdragene ble overfakturert eller fakturert uten at de var utført. Bærum kommune ble ved dette tappet for over 21 millioner kroner, og av dette mottok den fagansvarlige selv betydelige verdier. For passiv grov korrupsjon, som delvis hadde skjedd som ledd i virksomheten til en organisert kriminell gruppe, grov utroskap og for medvirkning til dokumentfalsk ble den han idømt fengsel i fem år og seks måneder. Han ble solidarisk ansvarlig med fire av håndverkerne til å erstatte Bærum kommune med rundt 16 millioner kroner. De øvrige domfelte i saken fikk mellom ett og tre års fengsel.

• **Unibuss-saken:** Unibuss AS er et kommunalt transportselskap eid av Oslo kommune og driver rutebussvirksomhet i Oslo og på andre steder i landet. Ved utgangen av 2012 var to personer ved tilståelsesdom dømt for korrupsjon i tilknytning til den omfattende Unibuss-saken, der i alt 13 personer til nå er siktet for straffbare forhold. Den første tilståelsesdommen for korrupsjon i saken gjaldt salgsdirektøren i Vest Buss, en bussleverandør til Unibuss. To ganger arrangerte han reiser for ansatte i Unibuss til VM i skiskyting i Rupholding, og ble for dette dømt for korrupsjon. Den andre tilståelsesdommen i saken gjaldt administrerende direktør i selskapet Solaris AS, en annen av bussleverandørene til Unibuss. Ved tre anledninger betalte han utgifter for leiebil til administrerende direktør i Unibuss, til en samlet verdi av over 17 000 kroner. Han ble for dette også dømt for korrupsjon.

Nordre Land kommune**TERTIALRAPPORT 2/2013 FRA INNLANDET REVISJON IKS **

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Tertialrapport 2/2013 fra Innlandet Revisjon IKS

Vedlagt:

Ja

FORSLAG TIL VEDTAK:

Tertialrapport 2/2013 fra Innlandet Revisjon IKS tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kontrollutvalget har i sin avtale med revisjonen (oppdragsavtalen) avtalt tertialvis rapportering til kontrollutvalget m.h.t. økonomi. Hensikten med rapporteringen er bl.a. å lette kontrollutvalgets arbeid med oppfølging av den vesentligste posten i kontrollutvalgets budsjett.

Vedlagt følger rapportering fra Innlandet Revisjon IKS for siste tertial til orientering. Rapporten kan oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon: Omtrent i rute. Prognose 31/12 indikerer et merforbruk på 50 timer.
- Bestilte tjenester (forvaltningsrevisjon, selskapskontroll mv.): Prognosen pr. 31/12 viser et forbruk på 125 timer mot budsjettert 325 timer, dvs. et mindreforbruk/besparelse på 200 timer.

Sett under ett ligger det an til et mindreforbruk/besparelse på 150 timer (ca. 140 000 kroner).

Innlandet Revisjon IKS

Gjøvik, 16. september 2013
 J.nr./Referanse: 2013-812 /HHO/RG/BH

Til Kontrollutvalget i Nordre Land kommune
 v/sekretariatet

Tertialrapport 2/2013

Det vises til oppdragsavtalen pkt. 4.5. Innlandet Revisjon IKS skal rapportere til kontrollutvalget på samme nivå som oppdragsavtalen per 30.04., 31.08. og 31.12. Rapporten skal begrunne eventuelle vesentlige avvik mellom budsjett og prognose.

Nedenfor følger oversikt over ressursbruk i tiden 01.01-31.08.2013.

	OPPDRAKS		FORBRUK		PROGNOSE/	
	AVTALE		PER		BESTILT	
	Timer	Pris	Timer	Pris	Timer	Pris
REGNSKAPSREVISJON						
Revisjon av årsregnskapet	445	790	312	790		790
Attestasjoner og revisjonsuttalelser	110	790	87	790		790
Revisjon av overformynderiet	15	790	21	790		790
Veiledning og bistand	30	790	25	790		790
SUM REGNSKAPSREVISJON	600	790	445	790	650	790
BESTILTE TJENESTER						
Bestilte mindre undersøkelser	25	880	21	790	25	790
Forvaltningsrevisjon	300	880	64	960	100	960
Selskapskontroll		880	0	0		
SUM BESTILTE TJENESTER	325	880	85		125	
Møter i KU og KST	35	880	24	880	35	880
SUM TIMER	960		554		810	

Hovedkontor:
 Postadr.: Postboks 988
 2626 Lillehammer
 Tlf 61289080 Faks 61289081
 E-post: postmottak@irev.no

Avdeling Gjøvik:
 Teknologivn. 6
 2815 Gjøvik
 Tlf. 61130350 Faks 61130360

Firma:
 www.irev.no
 Besøksadresse:
 Kirkeg. 76, 2609 Lillehammer
 Org. nr. 987769386MVA
 Bank 16041146927

Kommentarer vedr. regnskapsrevisjon

Totalt forbruk etter 2. tertial er noe over periodisert oppdragsavtale og skyldes forhold rapportert i 1. tertial vedr. Revisjon av årsregnskapet.

Totalt for året forventes merforbruket å bli som varslet i 1. tertial.

Tilsvarende forbruk etter 2. tertial i 2012 for regnskapsrevisjon var 440 timer.

Det er ingen nummererte brev til oppfølging.

Kommentarer vedr. forvaltningsrevisjon

Prosjekt - Forvaltningsrevisjon	Forbruk hittil i år			Prognose hele 2013			Kommentar
	Kroner	Timer	Pris	Kroner	Timer	Pris	
10209 Oppfølging av politiske vedtak	61440	64	960	96000	100	960	Prosjektet er i gang og rapport legges fram for KU på siste møte i høst. Det kan være vi må bruke noen flere timer enn anslått (som var 100 timer) på å gjøre ferdig rapporten.
Totalt	61440	64	960	96000	100	960	

Ramme til FR 2013

264000	300	880
--------	-----	-----

Med hilsen

Bjørn Hagen
Bjørn Hagen
Daglig leder

Nordre Land kommune**FORBRUKERRÅDETS KOMMUNETEST 2013**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Resultater fra kommunetesten 2013 - Oppland fylke

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Forbrukerrådets kommunetest for 2013 tas til orientering.
2. Kontrollutvalget har merket seg at Nordre Land kommune er rangert nr. 4 Oppland fylke og nr. 49 i landet.

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Forbrukerrådets kommunetest for 2013 legges herved frem til orientering. Resultatene har interesse for kontrollutvalget, da de kan si noe om servicenivå og kvalitet. Det må derimot bemerkes at testen er utført over et kort tidsrom og med få test-punkter. Testen gir et øyeblikksbilde på de områdene som er testet og kan gi en indikasjon på service/kvalitet på de aktuelle områdene. Det anbefales ikke å trekke generelle konklusjoner med bakgrunn i testresultatene.

Resultatene for kommunene i Hedmark fylke følger vedlagt (se vedlegg 1).

Nærmere om testen:

Nedenfor følger informasjon om testen, hentet fra Forbrukerrådets hjemmeside:

Testmedarbeidere har i regi av Forbrukerrådet utgitt seg for å være privatpersoner, og deretter henvendt seg til samtlige kommuner i Norge på e-post, telefon og via kommunenes nettsider. Hver eneste kommune har fått 19 henvendelser. Vi har sendt tre separate e-poster og ringt to telefonsamtaler til hver kommune. Og hos hver kommune har vi lett etter 14 forskjellige informasjonselement på internett.

Til sammen er de 428 kommunene i Norge, samt Oslo kommune med sine 15 bydeler, testet på 18 163 punkter.

Testperiode

Testen er utført i mai og juni 2013. Vi har testet service, tilgjengelighet og informasjonskvalitet. Vi har ikke testet tjenestenes kvalitet.

Forbrukerrådet har henvendt seg til kommunene med spørsmål folk flest lurte på, som prisinformasjon om skolefritidsordningen, saksbehandlingstid for byggesak og åpningstider i svømmehallen.

I kontakt med kommunene har vi fremstått som innbyggere, slektninger til innbyggere eller som potensielle tilflyttere.

Poenggivning

De 41 henvendelsene er satt sammen til et vektet gjennomsnitt, slik at noen henvendelser teller mer enn andre. Tekniske tjenester og sosiale tjenester veier tyngst, med 22,5 prosent hver. Pleie & omsorg og Barn & skole veier hver 20 prosent, Kultur & fritid veier 12,5 prosent og Informasjonstjenester fikk en vurdering og veier 2,5 prosent.

Karakterskalaen går fra 0 - 100, hvor 100 er best. Vi har valgt å gi en kommune «godkjent»-stempel som servicekommune dersom kommunen oppnår minst 75 poeng. Det betyr at vi blir godt hjulpet med minst to tredeler av henvendelsene våre.

Undersøkelsen er utarbeidet og gjennomført av Forbrukerrådets faggruppe for offentlig service og Forbrukerrådets fakta- og analysegruppe.

Spørsmål pr. telefon

Til sammen har to personer foretatt nesten 900 telefonoppringninger til kommunenes sentralbord/servicetorg. Dersom vi ikke har fått svar på første forsøk, har vi ringt tilbake ytterligere en gang. Telefonene er tatt fra private telefonnummer og i normal kontortid (9.30 – 15.00). Hver kommune har fått to telefonsamtaler med ett tema pr samtale, men flere spørsmål innenfor temaet. Totalt er det gjort 12 vurderinger for hver kommune bygget på telefonsamtalene. Der vi ikke har fått kontakt med kommunen, har kommunen ikke scoret poeng på telefondelen av undersøkelsen.

Følgende er gjort:

- Vi har ringt to samtaler på to sektorer til alle landets kommuner. Vi har ringt som privatpersoner til kommunens sentralbord i vanlig arbeidstid (9.00 – 14.30). Kom vi ikke fram eller måtte vente mer enn fem minutter på svar, prøvde vi samme prosedyre en gang til. Svar bedømmes på informasjonskvalitet og servicegrad/ventetid. Manglende svar gir ingen poeng.
- Innenfor gjeldsrådgivning ringte vi og fortalte at vi var i ferd med å få gjeldsproblem. Dersom vi ble spurt om navn, ba vi om å få være anonyme. Vi spør om det er noe kommune kan hjelpe med. Vi spør så om det finnes rådgivning. Hva er i tilfelle ventetiden. Vi spør så om det er mulig å bestille time. Vi fullfører ikke bestillingen. Til slutt noterer vi evt. råd vi får direkte i samtalen.

- Innenfor idrett ringte vi og ba om opplysninger vedrørende svømmehaller. Vi spør først om det er flere svømmebasseng i kommune og i tilfelle hvor mange. Vi spør så om størrelsene på evt. basseng. Videre vil vite om de er i bruk og i tilfelle åpningstiden for allment publikum.

Spørsmål pr. e-post

Det er sendt tre forskjellige e-poster til hver kommune, til sammen 1329 e-poster. På bakgrunn av disse e-postene er det gjort 15 vurderinger av hver kommune. Dersom e-posten ikke er besvart innen fem virkedager, får kommunen ikke poeng for svartid. Likevel legger vi vekt på svar kvalitet dersom svaret kommer innen 10 virkedager. Svar etter 10 virkedager gir ingen poeng. Dette er en noe mildere bedømming enn i tidligere kommunetester.

Følgende er gjort:

- Innenfor sykehjem har vi sendt en epost med spørsmål om hva det koster for en person å bo på sykehjem pr måned. Videre ber vi om å få vite om prisen er fast eller variabel. Vi spør også om ventetiden for sykehjems plass.
- Innenfor byggesak har vi sendt en epost der vi spør om hvorvidt det er søknadsplikt for oppsetting av en mur med oppgitte mål. Videre vil vi vite hva det er ved tiltaket som utløser søknadsplikten. Dessuten spør vi om pris og saksbehandlingstid.
- Innenfor SFO sender vi en epost der vi sier at vi vurderer og flytte til kommunen og har barn i SFO-alder. Vi spør om kommunen har gjort kvalitetsundersøkelser. Hvis de har det ber vi om å få tilsendt undersøkelsen.

Internettsjekk

På internett har 11 personer lett etter til sammen 6202 informasjonselement. På hver kommunes nettsider er det lett etter 14 informasjonselement fra forskjellige tjenestesektorer. Vi har tillatt oss å lete etter hvert informasjonselement i ca. 2 minutter. Til sammen er det brukt rundt en halv time pr. nettside. Har vi ikke funnet informasjonen da, anser vi den som for vanskelig å finne og gir ikke poeng. Det er likevel mulig at kommunen har informasjonen på sin side, og at vi ikke fant den. Det anser vi som for lite publikumsvennlig.

Følgende er gjort:

- Innenfor informasjon/administrasjon har vi lett etter generell informasjon om klagemuligheter til kommunen.
- Innenfor eldreomsorg har vi lett etter prisliste/prisinformasjon for hjemmehjelp.
- Innenfor barnehage har vi lett etter elektronisk søknadsmulighet for barnehageplass. Vi har også lett etter informasjon om barnehagenes søknadsfrist. Og til slutt har vi lett etter klagemuligheter på barnehagesøknad.
- Innenfor SFO har vi lett etter prisinformasjon for et barn i SFO.
- Innenfor tekniske tjenester har vi først lett etter pris/gebyr for en byggesøknad for oppføring av enebolig på 150 kvm. Deretter lette vi etter informasjon om saksbehandlingstid – både formell, forventet eller faktisk. Og til slutt informasjon om klagemulighet i byggesaker.
- Innenfor gjeldsrådgivning har vi lett etter informasjon om kommunens gjeldsrådgivningstilbud. Dernest kontaktinformasjon til gjeldsrådgivningen – generell eller direkte kontaktinfo.
- Innenfor kultur og idrett har vi lett etter informasjon om eventuelle svømmehallers åpningstider for allment publikum.
- Innenfor barnevern har vi lett etter informasjon om hvordan man kan varsle barnevernet.

Vedlegg 1

OPPLAND FYLKE

Rangering nasjonalt	Rangering fylke	Kommune	Poeng
36	1	<u>Østre Toten</u>	75.1
38	2	<u>Sør-Aurdal</u>	74.8
43	3	<u>Jevnaker</u>	74.3
49	4	<u>Nordre Land</u>	73.8
50	5	<u>Øyer</u>	73.7
63	6	<u>Gran</u>	71.3
66	7	<u>Gjøvik</u>	71
72	8	<u>Søndre Land</u>	70.6
78	9	<u>Vågå</u>	69.8
82	10	<u>Lom</u>	69.6
135	11	<u>Nord-Fron</u>	64.6
146	12	<u>Skjåk</u>	64
219	13	<u>Sel</u>	60.1
238	14	<u>Etnedal</u>	58.6
253	15	<u>Øystre Slidre</u>	57.7
264	16	<u>Vang</u>	57.1
289	17	<u>Ringebu</u>	55.8
290	18	<u>Vestre Toten</u>	55.8
292	19	<u>Dovre</u>	55.6
298	20	<u>Nord-Aurdal</u>	55.3
352	21	<u>Vestre Slidre</u>	49.8
364	22	<u>Lillehammer</u>	48.7
379	23	<u>Sør-Fron</u>	46.6
382	24	<u>Lunner</u>	45.7
396	25	<u>Lesja</u>	42
402	26	<u>Gausdal</u>	40.4

■ BARE ÉN KOMMUNE FIKK GODKJENT

Østre Toten best i fylket

LENA
Østre Toten kommune er den eneste kommunen i Oppland som fikk godkjent i Forbrukerrådets store undersøkelse.

Anne Marit Sletten
Espen Amundrud Solhaug

Med jevne mellomrom tester Forbrukerrådet hvordan kommunene behandler henvendelser fra sine innbyggere.

Østre Toten er den eneste av de 26 kommunene i Oppland som fikk godkjent resultat. Med sine 75,1 poeng ligger de på 36. plass på landsbasis.

- Det er hyggelig å bli gjort oppmerksom på at Østre Toten kommune er blitt mye bedre på kundeservice, sier ordfører Hans Seierstad.

Viktig informasjonskanal

Han nevner spesielt kommunens nettside, som også nylig fikk en pris.

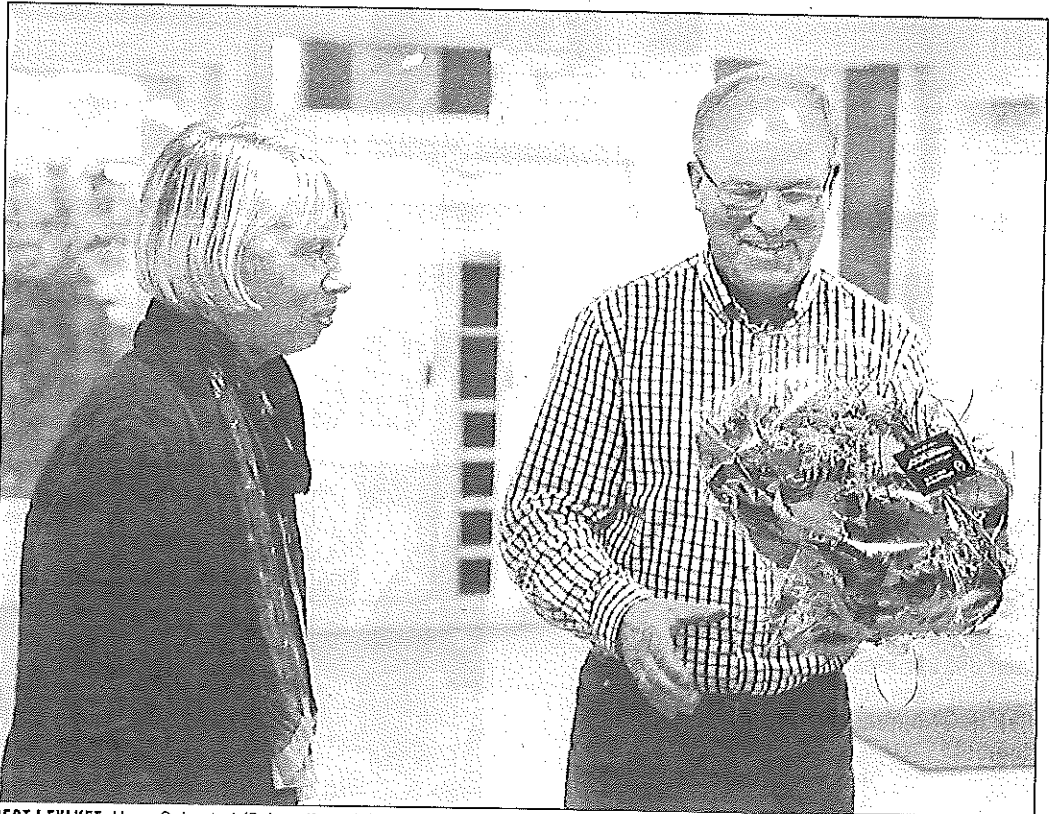
- Vi fikk full score på nettsiden og den er en viktig infokanal for oss. Det er viktig at informasjonen er lett tilgjengelig, påpeker Seierstad som samtidig mener Østre Toten kan bli bedre på noen områder.

- Det er greit å bli testet for å vite hva man kan bli bedre på. Vi skal se nærmere på de områdene der vi gjorde det dårligst, forteller ordføreren.

I mai utga personell hos Forbrukerrådet seg for å være privatpersoner, og ringte og maillet alle landets 428 kommuner.

19 spørsmål

I alt fikk hver kommune 19 spørsmål som skulle besvares, og ut fra responsen har kommunene fått poeng fra null til hundre. Dersom 75 prosent av spørsmålene ble besvart tilfreds-

BEST I FYLKET: Hans Seierstad (Sp), ordfører i Østre Toten kommune, fikk onsdag blomster av Undis Scheslien som er direktør for Forbrukerrådet i Oppland.

Foto: Asbjørn Risbakken

stillende, får kommunen «godkjentstempel».

- Det betyr at vi har blitt godt hjulpet med minst tre sjerdelers av henvendelsene våre. Såpass må du som innbygger kunne forvente, sier regiondirektør for Forbrukerrådet i Oppland, Undis Scheslien i en pressemelding.

Samlet sett er Oppland det tiende beste fylket i landet - altså litt under midt på treet.

Ikke heisvart

Vinnerfylket i år er Oslo, et spesielt fylke fordi det består av kun én kommune.

Sør-Aurdal, Jevnaker, Nordre Land, Gran, Gjøvik og Søndre Land befinner seg innenfor det som tidligere var godkjentstempelen på 66,7 prosent - men i år har altså forbrukerrådet hevet lista til 75 prosent.

Vågå og Søndre Land ligger på topp i sektoren «Barn og skole».

På bunnen

Lunner pryder bunnen av Opplandslista, og befinner seg på 382. plass nasjonalt.

Ordfører Harald Tyrdal (Ap) i Lunner er naturlig nok ikke veldig fornøyd med nyheten om bunn plasseringen.

- Jeg har ikke sett undersøkelsen, så det er vanskelig å være konkret i svarene her. Men jeg har ingen grunn til å betvile undersøkelsen, og når man kom-

mer ut med det resultatet, er jo ikke det noe vi som kommune kan være bekjent av, sier Tyrdal til OA.

Kommunen er i ferd med å etablere ny hjemmeside som skal lanseres i løpet av oktober.

- Noe av det vi har jobbet med i den nye nettlesningen er å se på hvordan vi kan presentere god, brukerrettet informasjon og forsterke selvbetjeningsmuligheten, sier Tyrdal.

Halv pris på 4WD*
Spar kr 16.000,-

*Gjelder et begrenset antall 2013-modeller

ASX 2WD Intense+
Spar kr 22.000,-

ASX Intense Vision Pack med tålampaner, panoramaglass, Xenonlys og ryggekanoner inkludert i prisen.

NYHET!
Nå kommer
Mitsubishi ASX 4WD med automatgir

ASX 2WD fra kr. 236.500,-
ASX 4WD fra kr. 329.900,- ASX 4WD AT fra kr. 355.900,-

Pris er inkl. mva og godkjent utrustning som er inkludert. Forbrukerpris er inkl. mva og godkjent utrustning. MVA betales om evt. bytte.

ASX

www.mitsubishi.no | GARANTERT KVALITET

Sulland Gruppen
Sulland Gjøvik AS
Hadelandsv. 17 Gjøvik, tlf. 61 14 05 00
www.sulland.no/mitsubishi

Haraldsen Auto AS
Storgt. 54 2870 Dokka
Tlf. 61 14 33 40

TRAFIKK S'ÅR
TILBAKKA

Nordre Land kommune

3. KVARTALSRAPPORT 2013 – NORDRE LAND KOMMUNE

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. 3. kvartalsrapport 2013 - Nordre Land kommune (del 1 Rådmannens innledning og del 2 Oppsummering)

Vedlagt:

Vedlegg 1

FORSLAG TIL VEDTAK:

Rapport for 3. kvartal 2013 for Nordre Land kommune tas til orientering.

SAKSOPPLYSNINGER:

Kvartalsrapporten er rådmannens rapport til politisk ledelse om status for kommunens situasjon og virksomhet pr. 30/9-13.

Kontrollutvalget har ingen formell rolle i kommunens behandling av kvartals-, eller halvårsrapporteringer, og saken legges derfor kun frem som en orienteringssak. Rapporten er derimot et fint hjelpemiddel for utvalget til å holde seg løpende oppdatert om kommunens drift og økonomiske situasjon.

Rapporten ble behandlet i kommunestyrets møte den 19/11-13. Kommunestyret tok rapporten til orientering.

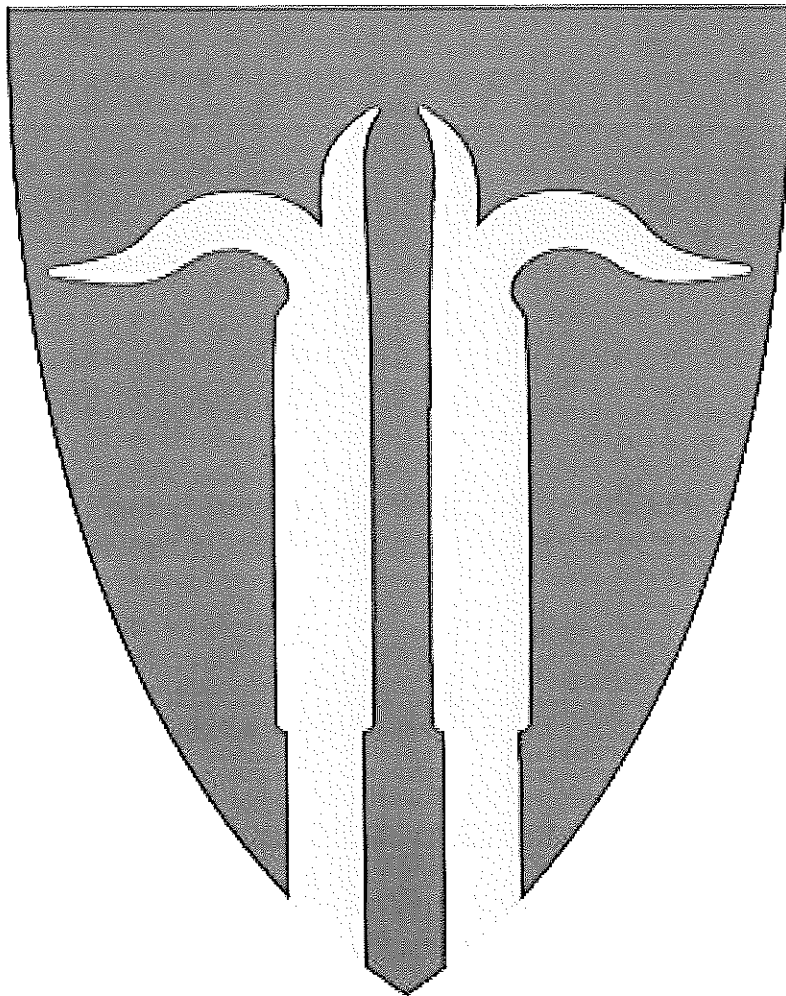
Rådmannen har gjennom kvartalsrapporten anslått et merforbruk på 400 000 kroner for året. Prognosen etter første halvår var et merforbruk på ca. 870 000 kroner.

Utviklingen i sykefravær er verd å merke seg, der fraværet i tredje kvartal var rekordlave 7,4 %. Det totale sykefraværet første halvår 2013 lå på 10,7 %.

VEDLEGG 1

3. kvartalsrapporten 2013

0538 - Nordre Land kommune

Behandlet i Kommunestyremøte 19.11.2013

Innholdsfortegnelse

1. Rådmannens innledning.....	3
2. Oppsummering.....	7
2.1 Måloppnåelse.....	7
2.2 Sykefravær.....	7
2.3 Økonomi.....	7
3. Enhetenes rapportering.....	9
3.1 Fellesinntekter og fellesutgifter.....	9
3.2 Sentraladministrasjonen.....	10
3.3 Dokka barneskole.....	11
3.4 Torpa barne- og ungdomsskole.....	11
3.5 Dokka ungdomsskole.....	12
3.6 Læringscenteret.....	13
3.7 Torpa barnehage.....	14
3.8 Dokka barnehage.....	14
3.9 Nordsinni barnehage.....	15
3.10 Kultur.....	16
3.11 NAV.....	16
3.12 Kulturskolen.....	17
3.13 Familie og helse.....	17
3.14 Omsorg og rehabilitering.....	19
3.15 Samhandlingsreformen.....	21
3.16 Teknisk drift og eiendom.....	21
3.17 Plan og næring.....	22
4 Finans.....	24
5 Rapportering på politiske vedtak.....	26
6 Rapportering på løpende driftsprosjekter.....	27
7 Investeringer etter 3. kvartal 2013.....	34

1. Rådmannens innledning

Rådmannen legger med dette fram en rapport basert på årets tre første kvartaler. Denne inneholder rapportering fra enhetenes drift, samt for investeringsprosjektene, på samme måte som i tidligere kvartalsrapporter. I tillegg rapporteres det på nye politiske vedtak etter halvårsrapporten. Det avlegges også en kort statusoppdatering på løpende driftsprosjekter som pågår. Styringskortene som ble vedtatt i Handlingsplan 2013-2016 er ikke vedlagt denne rapporten, da det er få nye resultater tilgjengelig siden halvårsrapporten. De viktigste resultatene fra styringskortene, blir kommentert i enhetenes rapportering på samme måte som tidligere.

Oppsummert viser tredjekvartalsrapporten følgende;

- Nøktern styring innenfor stramme rammer, gir en prognose på i underkant av kr 400.000,- i merforbruk. Endringer knyttet til pensjon gjør at estimatet for 2013 er bedret sammenlignet med halvårsrapporten.
- Årets premieavvik er redusert, noe som slår positivt ut på pensjonsføringene i regnskapet.
- Noe merinntekter fra skatt og rammetilskudd sammenlignet med opprinnelig budsjett, men lavere enn beregnet i halvårsrapporten grunnet lavere skattevekst enn pr juli måned.
- Økte behov innenfor helse og omsorg fører til et ventet merforbruk innen disse enhetene, samt noe innenfor skole og teknisk.
- Planprosessene i Synnfjellet ligger an til å følge oppsatt framdrift, mens det for kommuneplanens arealdel jobbes mot en 2. gangs høring vinteren 2014.
- Utsatt oppstart av noen investeringsprosjekter som følge av merarbeid med flommen 22. mai.
- Laveste sykefravær på tre år.

Økonomisk prognose:

Totalt sett står driften i Nordre Land kommune ovenfor økonomiske utfordringer i 2013. Totalt sett kan et estimert merforbruk på kr. 400.000,- fremstå som lite dramatisk, og i stor grad i tråd med ønsket om å nærme seg en balanse ved årets slutt. Imidlertid står driften i Nordre Land kommune overfor visse økonomiske utfordringer i 2013, hovedsakelig som følge av økte utgifter til brukere i Omsorg og rehabilitering, økte utgifter til Samhandlingsreformen og et merforbruk innenfor Dokka barneskole og Torpa barne- og

ungdomsskole. I tillegg er kommunens disponible disposisjonsfond snart oppbrukt. Dette er underliggende utfordringer som må vies oppmerksomhet ut året, og videre inn i 2014.

Enhetslederne skal foreta en estimering av årsresultatet for sin enhet i kvartalsrapportene. Enhetene og enhetslederne har stort fokus på økonomi. Rådmannen føler derfor at det er god kontroll på selve driften i Nordre Land kommune også i 2013. Men det er også til dels store utfordringer innen enkelte felt.

2013 ligger an til å bli et utfordrende år økonomisk innenfor både helse og omsorg. Innen disse enhetene ser en konturene av at økte arbeidsoppgaver som følge av samhandlingsreformen gir økonomiske utslag. Budsjettet for sykehusrelaterte utgifter på samhandlingsreform-området, gir i 2013 store utfordringer sammenlignet med regnskapet fra 2012. I tillegg oppleves også økte behov og flere brukere innen omsorg, både unge og eldre.

Samhandlingsreformen har gjort sitt tydelige inntog, og dette slår hardt ut økonomisk for Omsorg og rehabilitering. Også ergo/fysioterapitjenesten i Familie og helse merker stor økning, både som følge av økt antall brukere og ikke minst som følge av mer sammensatte behov og dårligere brukere som skrives ut fra sykehuset til hjemmet. I ergoterapitjenesten har derfor både antall brukere har økt og kompleksiteten i sakene har økt.

Til tross for et økonomisk estimat som indikerer kontroll på forbruket i forhold til budsjett, er rådmannen bekymret for den økonomiske utviklingen. Det blir brukt av disposisjonsfond inn i driften, uten at det er lagt opp til en styrkning igjen av fondet. Dette gjør at bufferen gradvis blir svekket, og kommunen har mindre midler til å finansiere politiske satsninger eller bære inntektsbortfall. Et nettodriftsresultat på 3 % er fylkesmannens anbefalinger for en sunn kommuneøkonomi. Nordre Land kommune har regnskapsmessig nettodriftsresultat på over 3 % kun 3 år i den siste tiårsperioden, i 2004, 2006 og 2010. Nordre Land har hatt negative nettodriftsresultater like mange år, i 2003, 2008 og 2011.

Kommunen har de siste årene foretatt låneopptak som i betydelig grad overgår de årlige innbetalte avdrag. Dette betyr at lånegjelden øker, og at den årlige rente og avdragsbelastningen i driften blir høyere for hvert år. Med tanke på at Norge har hatt et rekordlavt rentenivå i flere år nå, vil en økt gjeldsbelastning og en rente som etter hvert vil komme opp igjen på et mer normalt nivå, legge beslag på store midler i driften som tidligere kunne brukes til tjenesteyting i enhetene.

Planoppgavene:

Arbeidet med planoppgavene pågår løpende. Det jobbes for at Kommuneplanens arealdel skal ut på 2. gangs høring i løpet av vinteren 2014. Arbeidet med kommunedelplanene Synnfjell Syd (Hugulia) og Synnfjell Øst (Synnadalen) pågår med forventninger om første gangs høring i løpet av 2014. Disse planene utarbeides parallelt. Det jobbes nå med å samle inn og kvalitetssikre temadata som skal gi et best mulig beslutningsgrunnlag før plankartet

tegnes. I arbeidet med Synnfjell Øst og Synnfjell Syd er det etablert bredt sammensatte referansegrupper som skal være med å drøfte sentrale problemstillinger i planarbeidet.

Investeringsprosjekter:

Det pågår mange bygge- og investeringsprosjekter parallelt med den løpende driften. Det er ingen prosjekter som i denne kvartalsrapporten viser vesentlig økonomiske overskridelse.

IKT-prosjektene har en god fremdrift, mens Teknisk drift og eiendom har hatt utfordringer. På bakgrunn av økte arbeidsoppgaver som følge av flommen 22. mai, har Teknisk drift og eiendom måtte prioritere bort enkelte investeringsprosjekter for å kunne håndtere merarbeidet som følge av flommen. Dette for å sikre god gjennomføring av vedtatte investeringsprosjekter. Blant annet er prosjektene knyttet til fortau Sollisvingen og Landmo, samt ombygging veg Nybakktåje prosjekter der bevilgningen som er gitt i 2013 vil bli foreslått innarbeidet igjen for oppstart i 2014.

Utvidelsen av Furulund barnehage er nå ferdigstilt, og de nye lokalene ble offisielt åpnet 6. september av daværende kunnskapsminister Kristin Halvorsen. Sammen med åpningen fikk Nordre Land skryt av ministeren i Oppland Arbeiderblad for å være en drømmekommune, ikke bare når det gjelder barnehagebygg, men også når det gjelder kompetanse i barnehagen og barnehagegarantien. Både barn og voksne i Furulund barnehage er godt fornøyde med en praktisk og fargerik barnehagen med et spennende og variert uteområde. Prosjektet har hatt en god fremdrift og er i rute økonomisk.

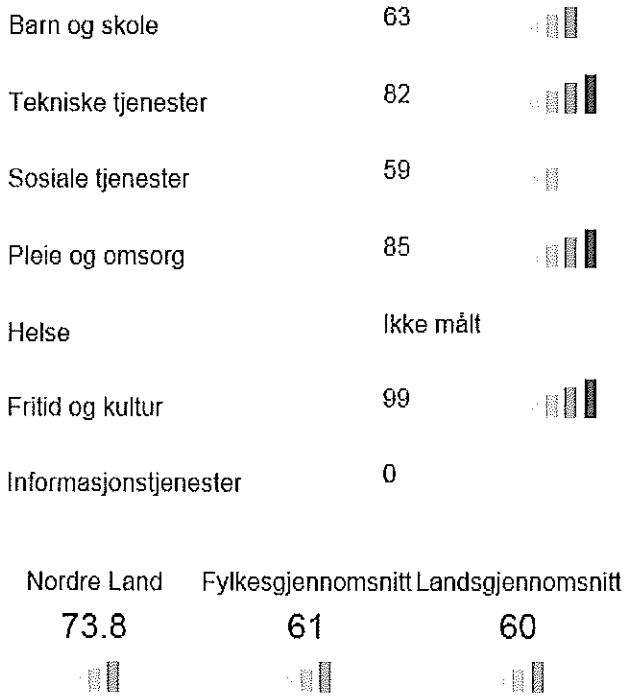
Forbrukerrådets test av kommune-Norge:

Hvert år sjekker Forbrukerrådet servicenivået, tilgjengeligheten og informasjonskvaliteten i alle landets kommuner. Ved å utgi seg for å være privatpersoner, har Forbrukerrådet henvendt seg til alle kommunene på e-post, telefon og via kommunenes nettsider. Hver kommune fikk 19 henvendelser fordelt på seks sektorer: «Barn og skole», «Tekniske tjenester», «Sosiale tjenester», «Pleie og omsorg» og «Fritid og kultur». Forbrukerrådet har testet i hvilken grad kommunene gir god informasjon om forskjellige tjenester, ikke tjenestenes innhold og kvalitet.

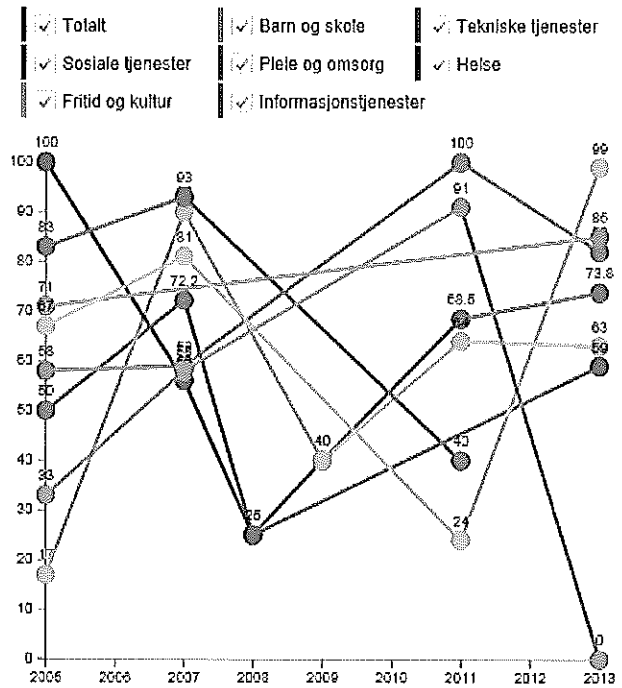
Landsgjennomsnittet ble 60 poeng, og Forbrukerrådet har bare gitt godkjentstempel til kommuner med minst 75 poeng av 100 mulige. Det betyr at de som henvender seg til kommunen blir godt hjulpet med minst to tredeler av henvendelsene.

Nordre Land kommune fikk på årets test totalt 73,8 poeng. Vi kom på 49. plass av Norges 428 kommuner, og på 4 plass i Oppland. Dette har vi all grunn til å være fornøyd med, samtidig som vi alltid må jobbe for å bli enda bedre.

Nordre Land kommune 2013

Historikk

2. Oppsummering

2.1 Måloppnåelse

Det er ingen enheter som har gjennomført brukerundersøkelser i løpet av årets ni første måneder. I løpet av oktober vil både psykisk helse, helsestasjonen og SFO i både Dokka og Torpa sette i gang med brukerundersøkelser. Ergo/fysio og biblioteket er under planlegging. Det vil derfor foreligge resultater fra brukerundersøkelser som kan presenteres i årsmeldingen for 2013.

Resultatene fra de muntlige norskrøvene for elevene på Læringscenteret er svake. Arbeidet med å forsøke å bedre resultatene er i gang, og det er viktig at denne jobben fortsetter for å bedre norskerferdighetene til elevene og derigjennom kvalifisere dem for arbeidsmarkedet.

Omsorg og rehabilitering rapporterer en bedring i problematferd på Soltun sammenlignet med andre kvartal. Slutten av tredje kvartal viser ytterligere bedring. Avdeling 2 har i denne perioden hatt noen utfordringer knyttet til problemadferd. Her er det iverksatt tiltak for å redusere avvikene. Resterende avdelinger har ingen registreringer av problemadferd.

Totalt for Omsorg og rehabilitering var det 1 alvorlig legemiddelavvik i 3. kvartal. Totale legemiddelavvik viser en økning i hjemmetjenestene, mens det er en markant nedgang fra LOR. Økningen i hjemmetjenestene er i hovedsak fra Torpa. Nesten alle avvikene her er ikke reelle avvik, da det er brukere som har samtykket på eget skjema at de er ansvarlige for å ta medisinene sine som hjemmetjenesten har dosert. Avvikene er på at de ikke har tatt medisinene. Torpa har satt i gang tiltak for å avverge dette fremover.

2.2 Sykefravær

Når det gjelder hele organisasjonen Nordre Land kommune har det i tredje kvartal vært et sykefravær på 7,4 %. Dette er det laveste fraværet på tre år. Fraværet er fordelt med 1,4 % korttidsfravær og 6 % langtidsfravær.

Nordre Land kommune har fulgt opp føringer fra NAV om å stramme inn og bli litt strengere med hensyn til aktivitetskravet; dette kan være en forklaring. I tillegg yter HR bistand til ledere og gjennomfører ledertrening, slik at lederne blir mer trygge og tydeligere i lederrollen. Dette håper og tror man bør ha effekt på arbeidet med å øke nærværet. Og den fine sommeren spiller også sannsynligvis en rolle i forhold til fraværet som har vært i høst.

2.3 Økonomi

+ merutgift/mindreinntekt, - merinntekt/mindreutgift

Fellesinntekter og fellesutgifter	-1.623.000,-
-----------------------------------	--------------

Ikke fordelt lønnsnett	-1.300.000,-
Dokka barneskole	1.000.000,-
Torpa barne- og ungdomsskole	500.000,-
Dokka ungdomsskole	-200.000,-
Læringscenteret	-300.000,-
Nordsinni barnehage	-150.000,-
NAV	-130.000,-
Kulturskolen	50.000,-
Familie og helse	300.000,-
Omsorg og rehabilitering	2.000.000,-
Samhandlingsreformen	1.330.000,-
Teknisk drift og eiendom	600.000,-
Plan og næring	600.000,-
Anslått utfordring 2013:	2.677.000,-

Dette vil sannsynligvis bety et resultat i nærheten balanse for Nordre Land for 2013 basert på forutsetningen gitt under avsnittet for pensjon nedenfor. Hensyntatt foreløpig kjente tall knyttet til pensjon, anslås det et merforbruk i størrelsesorden kr 400.000,-.

Nordre Land kommune**MØTEPLAN FOR 2014**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

(ingen)

Vedlagt:**FORSLAG TIL VEDTAK:****Møteplan for kontrollutvalget for 2014 fastsettes slik:**

- Mandag 10.02.14 kl. 0900
- Onsdag 23.04.14 kl. 0900
- Mandag 16.06.14 kl. 0900
- Mandag 15.09.14 kl. 0900
- Mandag 01.12.14 kl. 0900

SAKSOPPLYSNINGER:

Møteplanen for neste år er basert på tidligere års (normal) praksis mht. møtehyppighet, dvs. 5 møter i året. Mandager er også videreført som møtedag.

Aktuelt å ta hensyn til i f.m. møteplanen:

- Vinterferie (uke 9), påske og høstferie (uke 40).
- Tidspunkt for behandling av kommunens årsregnskap i formannskapet og kommunestyret.
- Unngå møtekollisjon med møter i kommunestyre/formannskapet.

Det tas forbehold om møtetidspunkt i f.m. behandling av årsregnskapet (april/mai), da dette møtet også må tilpasses revisjonens arbeid og rådmannens møtekalender.

Nordre Land kommune**REVISJONSRAPPORT: OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten «Oppfølging av politiske vedtak – Nordre Land kommune» (Innlandet Revisjon IKS, november 2013)
2. Prosjektplan for revisjonsprosjektet

Vedlagt:

Ja

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:**INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

1. ....
2. ....

SAKSOPPLYSNINGER:**Bakgrunn/oppsummering:**

Med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015 ba kontrollutvalget i møte 17. september 2012, i sak 42/2012 revisjonen om å gjennomføre en kartlegging og vurdering av rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak, herunder rapportering til politisk nivå.

I kontrollutvalgets møte 3. desember 2012 ble det avtalt at revisjonen skulle legge fram en prosjektplan på neste møte. Revisjonen la fram en prosjektplan på møtet 11. februar 2013.

Kontrollutvalget fattet vedtak om å be Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre revisjonsprosjektet, men ønsket å være med å bestemme hvilke politiske vedtak som skulle kontrolleres. Revisjonen utarbeidet derfor en oversikt over politiske vedtak til kontrollutvalgets møte 29. april 2013. Kontrollutvalget valgte da ut 9 konkrete kommunestyrevedtak for kontroll:

Saks- nr	Møte- dato	Tittel
11/08	12.02.08	Søknad om kompensasjon for arbeidet med Dokkadeltaprojektet i 2007.
16/08	11.03.08	Arbeidsgiverpolitikk i Nordre Land kommune. Pkt. 2, 3, og 4 aktuelt å følge opp.
17/08	11.03.08	Kjøkkendrift, brukerundersøkelse og status (pkt. 2 fulgt opp av rådmannen)
30/08	29.04.08	Varmeplan for Dokka. Pkt. 2
76/08	14.10.08	Omlegging av RV 250 mellom Storgata og Jevnakervegen langs Døhlsveita- fordeling av planleggingskostnader.
18/09	28.04.09	Gårdskartprosessen i Nordre Land kommune
47/09	13.10.09	Etablering og utvikling av karrieresenter i Gjøvikregionen
40/10	15.06.10	Forebyggende tiltak i barnevern
45/10	15.06.10	Kommunale veger – vedlikeholdsbehov 2010

I tillegg vedtok kontrollutvalget følgende vedr gjennomgang av plansaker:

«Plansaker gjennomgås særskilt der det bl.a. fokuseres på sammenheng mellom vedtatt planstrategi og vedtatte planer. Det overlates til revisor å avgrense denne delen av prosjektet med bakgrunn i drøftingen i møtet.»

Rapporten forelagt rådmannen til uttalelse, jf. både kommunelovens regler og fast praksis. Rådmannens uttalelse er innarbeidet til slutt i rapporten.

Vurdering:

I tråd med praksis legges det opp til oversending til kommunestyret for sluttbehandling, dvs. at kontrollutvalgets vedtak utformes som en innstilling til kommunestyret.

Saken legges frem til drøfting og uten forslag til vedtak.

Innlandet Revisjon IKS presenterer rapporten i møtet.

Forvaltnings- revisjonsrapport

OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK

Nordre Land kommune

Innlandet Revisjon IKS

FORORD

Denne rapporten er et resultat av forvaltningsrevisjonsprosjektet *Oppfølging av politiske vedtak* som er gjennomført på oppdrag av kontrollutvalget i Nordre Land kommune.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave. Kontrollutvalget har ansvaret for å påse at det føres kontroll med at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (Kommunelovens § 77. nr 4).

Prosjektarbeidet er i hovedsak utført høsten 2013 av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Reidun Grefsrud med bistand fra forvaltningsrevisor Kari Robbestad.

Utkast til rapport er sendt rådmannen til uttalelse. Svaret fra rådmannen er vedlagt rapporten. Som følge av uttalelsen har vi endret teksten et par steder i faktadelen. Endringene er merket.

Vedlagte uttalelse er uten underskrift. Vi lager ny versjon av rapporten med underskrevet uttalelse når den foreligger i posten.

Lillehammer, november 2013

Reidun Grefsrud
Oppdragsansvarlig

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	2
INNHOLDSFORTEGNELSE	3
SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	6
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING	6
1.2 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.....	6
1.3 REVISJONSKRITERIER.....	6
2 STYRINGSSYSTEMET I NORDRE LAND KOMMUNE	7
3. METODE	10
4. GJENNOMGANG AV KONKRETE PLANER OG VEDTAK – PROBLEMSTILLING 1	11
4.1 REVISJONSKRITERIER.....	11
4.2 GJENNOMGANG AV ET UTVALG PLANER	12
4.3 GJENNOMGANG AV KONKRETE VEDTAK	16
4.4 KONKLUSJONER	26
5. RÅDMANNENS SYSTEM FOR OPPFØLGING/IVERKSETTING AV VEDTAK OG RAPPORTERING. .	28
5.1 REVISJONSKRITERIER.....	28
5.2 BESKRIVELSE AV RÅDMANNENS SYSTEM	29
5.3 REVISJONENS VURDERINGER	30
5.4 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER	31
REFERANSER	33
VEDLEGG 1 RÅDMANNENS UTTALELSE	34

SAMMENDRAG

Formålet med prosjektet er å kartlegge og teste rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak, herunder rapportering til politisk nivå.

Vi har arbeidet etter følgende problemstillinger:

1. Blir vedtak iverksatt, fulgt opp og rapportert i samsvar med forutsetningene i vedtaket, kommunens styringssystem, mv?
2. Er rådmannens retningslinjer, rutiner og andre tiltak egnet til å sikre at politiske vedtak iverksettes, følges opp og rapporteres i henhold til forutsetningene?

Prosjektet er gjennomført ved å hente inn og vurdere oppfølgingen av et lite utvalg vedtak fattet av kommunestyret som innebærer et oppdrag til rådmannen. Vi har også hentet inn opplysninger om rådmannens system for vedtaksoppfølging.

Utgangspunktet for revisjonen var § 23.2 i kommuneloven som lyder: «*Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.*»

Konklusjoner

Problemstilling 1 var om vedtak blir iverksatt, fulgt opp og rapportert i samsvar med forutsetningene i vedtaket, kommunens styringssystem mv.

Vi har sett på et begrenset utvalg vedtak og konklusjonene er ikke generalisert utover disse vedtakene. Revisjonens gjennomgang viser at de fleste vedtakene er fulgt opp av administrasjonen. For enkelte vedtak viser gjennomgangen at det har vært en oppfølging knyttet til «sakskomplekset», men revisjonen har problemer med å knytte oppfølgingen til det konkrete vedtaket. Se kapittel 4 for konklusjonene knyttet til hvert av vedtakene.

I årene 2007-2009 ble det rapportert på oppfølging av politiske vedtak i årsmeldingene. Revisjonen har derfor lagt til grunn at det skulle ha blitt rapportert status for de vedtakene som er fattet i denne perioden. Flere av vedtakene som er vedtatt i 2008 og 2009 er ikke rapportert i årsmeldingene for disse årene. Oppfølging av enkelte vedtak er imidlertid rapportert verbalt eller ved rapportering på tiltak i handlingsplanen. I 2010 og 2011 var rapportering på oppfølging av politiske vedtak tatt ut av årsmeldingene i forbindelse med innføring av nytt styringssystem og overgang til mål- og resultatvurdering. Revisjonen kan ikke se at det for disse to årene foreligger noe krav om rapportering på oppfølging av vedtak. Fra 2012 er det igjen innført en rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Så vidt revisjonen kan se er det bare vedtak fra 2012 som er rapportert i årsmeldingen fra 2012, mens eventuelle «restanser» i oppfølgingen av tidligere års vedtak ikke rapporteres. Så vidt revisjonen kan se står det lite konkret i de fleste av de vedtakene vi har sett på om særskilt rapportering. Selv om revisjonen for noen av vedtakene har kommentert at det kunne

vært naturlig med en rapportering på fremdrift, status eller resultat, kan vi ikke se at dette er en del av kommunens «rapporteringssystem».

Problemstilling 2 var om rådmannens retningslinjer, rutiner og andre tiltak er egnet til å sikre at politiske vedtak iverksettes, følges opp og rapporteres i henhold til forutsetningene.

Etter revisjonens vurdering går det fram av saksbehandlerrutiner, lederavtaler mv hvem som har ansvaret for å følge opp politiske vedtak. Rådmannen har også rutiner for å følge opp at vedtak faktisk blir iverksatt og gjennomført. De stikkprøvene vi tok viser også at vedtak i hovedsak blir fulgt opp etter forutsetningene. Etter revisjonens vurdering synes det likevel som om det mangler et mer formalisert system for å dokumentere at det enkelte vedtaket faktisk er fulgt opp.

Kommunens rapporteringssystem legger større vekt på resultatrapportering, dvs rapportering på mål i styringskortene enn på rapportering av aktiviteter, herunder rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Det medfører at det i deler av den perioden vi har sett på i liten grad har blitt rapportert på oppfølging av politiske vedtak. Fra og med 2012 er det imidlertid gjeninnført en rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Det er rådmannen og politiske organer i fellesskap som må bli enige om hvordan rapporteringen skal utformes.

Anbefalinger

Denne revisjonen omfatter et svært begrenset utvalg av stikkprøver. Vi har likevel valgt å komme med noen refleksjoner/anbefalinger knyttet til gjennomgangen:

- Det bør vurderes om det er behov for et mer formalisert system for å kunne dokumentere at det enkelte vedtak faktisk er iverksatt og fulgt opp i henhold til kommunestyrets forutsetninger.
- Det er en forutsetning at vedtak blir iverksatt og fulgt opp av administrasjonen. Dersom det viser seg at administrasjonen ikke har klart å gjennomføre vedtak som forutsatt bør det være en rutine for å tilbakerapportere slike avvik til de folkevalgte.
- Ved rapporteringen av oppfølging av politiske vedtak bør en vurdere hvordan en skal ivareta rapporteringen på vedtak der oppfølgingen først skal skje etter noe tid.

1. INNLEDNING

1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING

Med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon 2012-2015 ba kontrollutvalget i møte 17. september 2012, i sak 42/2012 revisjonen om å gjennomføre en kartlegging og vurdering av rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak, herunder rapportering til politisk nivå. I kontrollutvalgets møte 3. desember ble det avtalt at revisjonen skulle legge fram en prosjektplan på neste møte.

Revisjonen la fram en prosjektplan på møtet 11. februar 2013. Kontrollutvalget fattet vedtak om å be Innlandet Revisjon IKS om å gjennomføre revisjonsprosjektet, men ønsket å være med å bestemme hvilke politiske vedtak som skulle kontrolleres. Revisjonen utarbeidet derfor en oversikt over politiske vedtak til kontrollutvalgets møte 29. april 2013. Kontrollutvalget valgte da ut 9 konkrete kommunestyrevedtak for kontroll. I tillegg vedtok kontrollutvalget følgende vedr gjennomgang av plansaker:

«Plansaker gjennomgås særskilt der det bl.a fokuseres på sammenheng mellom vedtatt planstrategi og vedtatte planer. Det overlates til revisor å avgrense denne delen av prosjektet med bakgrunn i drøftingen i møtet.»

1.2 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Kontrollutvalget vedtok at hovedformålet med prosjektet er å kartlegge og teste rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak, herunder rapportering til politisk nivå.

Vi har arbeidet etter følgende problemstillinger:

1. Blir vedtak iverksatt, fulgt opp og rapportert i samsvar med forutsetningene i vedtaket, kommunens styringssystem, mv?¹
2. Er rådmannens retningslinjer, rutiner og andre tiltak egnet til å sikre at politiske vedtak iverksettes, følges opp og rapporteres i henhold til forutsetningene?

1.3 REVISJONSKRITERIER

Med revisjonskriterier mener vi de lover, forskrifter, retningslinjer, kommunale vedtak, faglige standarder mv som sier noe om hvordan virksomheten skal drives. Hensikten med revisjonskriteriene er at det skal settes opp noen autoritative "standarder" som kommunens praksis kan måles opp mot og som er grunnlaget for revisjonens vurderinger.

Vi har redegjort for revisjonskriterier for hver av de to problemstillingene i kapittel 4 og 5.

---

¹ Vi har slått sammen to problemstillinger og endret på ordlyden i forhold til det som stod i prosjektplanen.

2 STYRINGSSYSTEMET I NORDRE LAND KOMMUNE

Som en bakgrunn for gjennomgangen av oppfølging og rapportering av politiske vedtak har vi tatt inn en beskrivelse av styringssystemet i Nordre Land kommune. Beskrivelsen er delvis basert på et notat fra rådmannen til revisjonen 29.1.13 og delvis på beskrivelser vi har funnet i kommunale dokumenter.

Balansert målstyring - styringskort

Nordre Land kommune har fra og med handlingsplanen for 2010-2013 innført balansert målstyring. Gjennom budsjettet og Handlingsplanen (inkl. økonomiplan) fastsettes målene i styringskortene, samt vedtak om en rekke tiltak og prosjekter som inngår i den verbale delen av dokumentene. Styringssystemet innbefatter rapporteringsrutiner, med kvartalsrapporter, i tillegg til de lovpålagte årsregnskaper og årsmelding.

Alle målene for en enhet/tjeneste samles i et styringskort. Målene er såkalte resultatmål. Det er utarbeidet resultatmål knyttet til et utvalg nøkkeltall (parametre) fordelt på fire perspektiver². Av omtalen i handlingsplanen for 2012-2015 går det fram at styringskortene inneholder mål for de viktigste suksessområdene innenfor hvert tjenesteområde. For eksempel er det for tjenesten/enheten «Kulturskolen» i 2012 satt opp tre parametre under medarbeiderperspektivet. Et av disse er langtidssfravær, der målet for 2012 er satt til 4,0 %.

Styringssystemet har vært under utvikling siden 2010 og rådmannen opplyser at de utviklet 2. generasjons styringskort i 2012. Av handlingsplanen for 2013-17 går det fram at styringskortene har blitt vesentlig forandret og at styringskortene har sin basis i utvalgte nøkkeltall fra Kommunebarometeret³. Det står videre i handlingsplanen at «*Kommunedelplan, som den overordnede planen og veiviseren for de andre kommunale planene, er retningsgivende også for valg av nøkkeltall og mål i styringskortene. Det er viktig at det går en rød tråd fra kommuneplanen, handlingsplanen og ned til styringskortene.*»

Kommuneplanen

I kommuneplanen for 2012-2020 som ble vedtatt 13.3.2012 er det valgt ut 7 fokusområder⁴. For hvert fokusområde er det utformet mål og strategier. I handlingsplanen for 2013-2016 er styringskortene vist i del 3, mens del 2 omhandler kommuneplanens handlingsdel. Det vises innledningsvis til at det ifølge planbestemmelsene i Plan- og bygningsloven skal utarbeides en handlingsdel knyttet til kommuneplanens samfunnsdel. Handlingsdelen er en fireårig plan som rulleres årlig i tilknytning til økonomiplanen. Handlingsdelen skal angi hvordan de langsiktige mål og strategier skal følges opp de fire påfølgende år med konkretiserte tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer. I utkastet til handlingsplan for 2014-2017 som er lagt fram for formannskapet i

---

² Brukerperspektivet, samfunnsperspektivet, medarbeiderperspektivet og økonomiperspektivet

³ Kommunebarometeret består av et utvalg nøkkeltall om Kommune-Norge, hentet inn fra flere ulike offentlige kilder og utarbeidet av «Kommunal-rapport».

⁴ Skole og barnehage, Omsorg, helse og rehabilitering, Kultur, Arbeid og næringsliv, Veger og kommunikasjoner, Miljø- og klimateknologier, Langsiktig og bærekraftig arealbruk.

oktober 2013 er kapitlet om handlingsplanen utviklet videre og det er utarbeidet tabeller med kolonner for «Mål», «Strategier», «Handling» og «År». Mål og strategier er hentet direkte fra kommuneplanens samfunnsdel, mens Handling beskriver hva som gjøres eller som planlegges gjennomført for å nå målene. År beskriver når i perioden tiltaket skal utføres eller om det er aktiviteter kommunen jobber kontinuerlig med.

Rapportering

Kommunen hadde en rapportering på oppfølging av politiske vedtak i årene 2007 – 2009 i årsmeldingene. I 2010 og 2011 har det ikke vært noen slik rapportering, men fra 2012 er det igjen rapportert på oppfølgingen av politiske vedtak. Rapporteringen på oppfølgingen av politiske vedtak gjelder, så vidt revisjonen kan se av årsmeldingene, i hovedsak rapportering på vedtak som er fattet i løpet av året. Det er ingen «restanseliste» som viser oppfølging av vedtak fra tidligere år.

Politikernes bestilling når det gjelder rapportering er i følge rådmannen at det skal rapporteres på resultater fremfor aktiviteter. Før innføringen av balansert målstyring ble det i all hovedsak rapportert på økonomisk forbruk og aktiviteter, jfr rapporteringen på oppfølgingen av politiske vedtak. I årsmeldingene for 2007-2009 ble det rapportert på tiltak i handlingsplanen, i tillegg til verbale kommentarer fra enhetene. I kvartalsrapportene og i årsmeldingen fra og med 2010 fremgår oppfølging og rapportering på styringskortene og kommunestyrets budsjettvedtak, dvs. rapportering på forbruk av økonomiske rammer og andre vedtatte tiltak i forbindelse med budsjett og Handlingsplan (inkl. økonomiplan). I tillegg til rapportering på resultater for målene fra styringskortene er det verbale kommentarer for hver enhet. I årsmeldingene for 2011 og 2012 er selve rapporteringen på styringskortene vist i vedlegg til årsmeldingen, mens enhetenes verbale rapportering er inntatt i selve årsmeldingen. Den verbale rapporteringen går på økonomistatus og resultater i forhold til styringskort. Revisjonen har sett på kvartalsrapportene i 2012 og 2013. Her rapporteres det tilsvarende.

I kapittel 6. i økonomireglementet omtales både årsrapporteringen og den periodiske rapporteringen. I tillegg til rapportering på om virksomheten holdes innenfor vedtatte budsjettrammer skal enhetene rapportere på måloppnåelse i forhold til mål og tiltak vedtatt i handlingsplanen. Det står ikke noe konkret om rapportering på oppfølging av politiske vedtak.

Alle prosjekter i kommunal regi skal håndteres i tråd med økonomireglementets kap. 9 (Prosjektmetodikk i NLK, PLP). Dette innebærer at alle prosjekter (i investering og drift) behandles og/eller rapporteres til politiske utvalg, minimum ved oppstart (prosjektplan) og avslutning (sluttrapport), men oftest rapporteres det i tillegg ved viktige milepæler i prosjektene. Alle prosjekter rapporteres i forbindelse årsmeldingen. For investeringsprosjektene presenteres en skjematisk status i hver kvartalsrapport.

Prosjekter som ikke er investeringsprosjekter, men som faller i kategorien "andre utviklingsprosjekter i drift/tjenester" har det til nå ikke vært rapportert systematisk på i kvartalsrapportene i følge rådmannen. Ofte omtales de i den verbale delen av kvartalsrapporten. Disse prosjektene rapporteres

i tråd med Økonomireglementets kap. 9 (prosjektplan, statusrapport, sluttrapport), samt i årsmeldingen. Rådmannen opplyser at de folkevalgte i Nordre Land har bestilt en tilsvarende rapportering på disse i kvartalsrapportene, som for investeringsprosjektene. Revisjonen ser at det i kvartalsrapportene i 2013 er tatt inn en rapportering på løpende driftsprosjekter.

Planstrategien

Når det gjelder plansakene vil også planstrategien være førende for administrasjonens oppfølging. Vi har derfor omtalt den nedenfor.

Kommunestyret i Nordre Land kommune vedtok planstrategi første gang i sak 18/10 i møte 27.4.2010. Ny planstrategi for perioden 2012 – 2016 er vedtatt i sak 71/12 i møte 18.september 2012.

Planstrategi er et dokument som er hjemlet i § 10-1 i plan- og bygningsloven. Kommunen skal utarbeide og vedta en planstrategi minst en gang pr valgperiode. Den kommunale planstrategien er i følge departementets veileder⁵ *et hjelpemiddel for det nye kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov. Et viktig siktemål er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Arbeidet med kommunal planstrategi vil gi en bedre og mer systematisk vurdering av kommunens planbehov slik at kommunen bedre kan møte de aktuelle utfordringene.* Gjennom vedtaket av den kommunale planstrategien skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal revideres. Planstrategien er også et egnet verktøy for å vurdere kommunens plansystem, planressurser og samlede planbehov i kommunestyreperioden knyttet til kommunedelplaner, tema- og sektor(fag)planer.

I den siste planstrategien er det utarbeidet en oversikt over planer og strategier i Nordre Land kommune. Her opplyses at ordningen med tematiske kommunedelplaner erstattes av at handlingsplanen får mer oppmerksomhet og bredere prosess. Oversikten viser når den enkelte plan skal rulleres eller utarbeides og om dette arbeidet er igangsatt. Videre vises hvilket tidsperspektiv planen er utarbeidet for og i hvilken sak planen er vedtatt.

5

3. METODE

Revisjonsprosjektet er i hovedsak gjennomført ved å undersøke oppfølgingen av et utvalg stikkprøver fra kommunestyrevedtakene i perioden 2007 – 2012. Utgangspunktet for revisjonen var vedtak i besluttsende organer. Besluttsende organer omfatter også formannskapet (FS) og hovedutvalgene. Siden det viste seg arbeidskrevende å gå gjennom protokoller og utarbeide lister med vedtak, er prosjektet avgrenset til kommunestyrevedtakene.

Vi har i samråd med kontrollutvalget valgt ut vedtak som vi mener innebærer et «oppdrag» til rådmannen. Utgangspunktet for utvalget av stikkprøver var en grovsortert liste på 109 vedtak. Listen var laget på grunnlag av 486 kommunestyrevedtak for perioden september 2007 – mars 2012 der en hel rekke typer vedtak var sortert ut:

- Referat- og orienteringssaker
- Saker om valg av medlemmer til utvalg, råd mv, søknad om fritak
- Vedtak om forskrifter, reglementer, takster mv
- Vedtak om budsjett, finansiering av utgifter, opptak av lån, investeringer.
- Vedtak om regnskap, årsmeldinger
- Vedtak om skjenkebevillinger, skjenketider mv
- Vedtak om fordeling av spillemidler
- Enkelte vedtak om planer

En nærmere gjennomgang av den grovsorterte listen viste at det var en rekke vedtak som var lite aktuelle for oppfølging og gjennomgangen vår viste dessuten at en del vedtak var fulgt opp av rådmannen gjennom senere vedtak. Kontrollutvalget valgte skjønnsmessig ut 9 konkrete vedtak for nærmere undersøkelse. I tillegg ble det overlatt til revisor å velge ut noen plansaker for gjennomgang. Revisor valgte ut fra dette skjønnsmessig ut 8 vedtak om planer.

Vi har undersøkt om vedtakene er iverksatt og om gjennomføringen og rapporteringen av vedtaket/oppdraget er i samsvar med vedtaket og rutiner og retningslinjer. Vi har ikke vurdert innholdet i selve saksbehandlingen eller det faglige innholdet. Oppfølgingen av de utvalgte vedtakene er først og fremst undersøkt ved dokumentstudier og ved å innhente informasjon fra aktuelle saksbehandlere og ledere pr telefon og e-post.

Vi har videre innhentet informasjon og dokumenter om rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak gjennom kontakt med rådmannen, blant annet på oppstartmøtet. Hvilke dokumenter vi har innhentet går fram av referanselisten.

Siden de sakene som går til behandling i kommunestyret er så «mangfoldige» er det vanskelig å plukke ut et mindre antall stikkprøver som kan sies å være representative. Siden undersøkelsen er såpass begrenset, har vi vært forsiktig med å generalisere vurderinger og konklusjoner.

4. GJENNOMGANG AV KONKRETE PLANER OG VEDTAK – PROBLEMSTILLING 1

Problemstillingen var om vedtak blir iverksatt, fulgt opp og rapportert i samsvar med forutsetningene i vedtaket, kommunens styringssystem mv.

I dette kapitlet har vi gått gjennom og vurdert oppfølging og rapportering av de konkrete planene og vedtakene vi har sett på.

4.1 REVISJONSKRITERIER

Her tar vi utgangspunkt i kommunelovens § 23.2 ledd, 1. pkt som lyder:

«Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.»

I kommentarutgaven til kommuneloven uttales det⁶ at administrasjonssjefen er ansvarlig for samordning og effektivisering av hele den kommunale virksomheten, og at han/hun skal sørge for at politiske vedtak blir iverksatt i henhold til de instruksjoner som er gitt.

Vi har undersøkt om reglementer, retningslinjer etc vedtatt av kommunestyret i Nordre Land kommune inneholder bestemmelser om oppfølging og rapportering av politiske vedtak. Revisjonen kan ikke se at det foreligger politiske vedtak i Nordre Land kommune som sier noe konkret om hvordan politiske vedtak skal iverksettes, gjennomføres og rapporteres.

Som det går fram av omtalen av styringssystemet i kapittel 2, har dette endret seg i den perioden vi har sett på, det vil si 2007 – 2013. Det har vært et system for rapportering på oppfølging av politiske vedtak i deler av perioden. Med innføring av balansert målstyring har fokuset endret seg fra rapportering på tiltak og aktiviteter til resultater. Det er egen rapportering på investeringsprosjekter og fra 2013 er det også tatt inn en rapportering på løpende driftsprosjekter.

Ved vurdering av oppfølging og rapportering av de konkrete vedtakene vi har sett på har vi lagt til grunn at de skal følges opp og rapporteres i henhold til de føringer og instruksjoner som er gitt i vedtaket og i samsvar med den oppfølgingen og rapporteringen som følger av kommunens styringssystem.

Siden det er selve vedtaket og eventuelle føringer og instruksjoner gitt i den forbindelse som er de sentrale revisjonskriteriene, har vi vurdert hvert vedtak for seg. I tillegg har vi sett på om elementer i styringssystemet inneholder føringer for oppfølging og rapportering som er relevante for vedtakene. Til slutt i kapitlet har vi oppsummert og konkludert på problemstillingen.

---

⁶Bernt og Overå 2011: «Kommuneloven med kommentarer», s 185.

4.2 GJENNOMGANG AV ET UTVALG PLANER

4.2.1 UTVALG AV PLANER

I det følgende har vi sett på et utvalg konkrete vedtak om planer og undersøkt hvordan disse planene er rullert, særlig i forhold til planstrategiene. Vi har sett på rulleringen av følgende planer:

- Kommunedelplan barnehage
- Kommunedelplan for Nordre Land skolen
- Kommunedelplan for omsorg, helse og rehabilitering
- Rullering av kommuneplanens arealdel
- Kommunedelplan Aust-Torpa åsen
- Kommunedelplan for Synnfjell Øst
- Energi- og klimaplan for Nordre Land kommune

4.2.2 TEMATISKE KOMMUNEDELPLANER

Kommunestyrets vedtak

I planstrategien for 2012 går det fram av kapitlet «Oversikt over planer og strategier i Nordre Land kommune» at dagens ordning med tematiske kommunedelplaner erstattes av at handlingsplanen får mer oppmerksomhet og bredere prosess. I planstrategien er det tre tematiske kommunedelplaner der det står at planene skal inngå i handlingsplanen. Dette er;

- Kommunedelplan for barnehage 2007-2010, vedtatt i sak 44/07
- Kommunedelplan for omsorg, helse og rehabilitering 2010-2013, vedtatt i sak 26/10
- Kommunedelplan for Nordre Land-skolen 2011-2015, vedtatt i sak 30/11.

Kommunedelplan for Nordre Land-skolen 2011 -2015 med tiltaksdelen ble vedtatt av kommunestyret i sak 30.11. I pkt 2 i vedtaket står følgende: «Tiltaksdelen skal rulleres hvert år i planperioden sammen med handlingsplanen».

I handlingsplan for 2013-2016, vedtatt i desember 2012 står det under fokusområde skole og barnehage: «*Revisjon av kommunedelplan for barnehage skal gjøres i forbindelse med revideringen av kommuneplanens handlingsdel våren 2013*».

Administrasjonens oppfølging

Med henvisning til vedtakene vist ovenfor har vi spurt rådmannen på e-post om planstrategien betyr at disse kommunedelplanene ikke vil bli revidert/rullert som egne kommunedelplaner. Vi har også spurt om hva det betyr når det står at «revisjonen av kommunedelplan for barnehage skal gjøres i forbindelse med revideringen av kommuneplanens handlingsdel våren 2013» og hva det er som da skal revideres. Tilsvarende har vi spurt hva som menes med at tiltaksdelen i kommunedelplanen for Nordre Land skolen skal rulleres hvert år.

Rådmannen opplyser at handlingsdelen av tidligere kommunedelplan for Nordre Land skolen skal rulleres og tas inn i Handlingsplan for 2015-2018. Selve kommunedelplanen utgår heretter. Det samme gjelder kommunedelplan for barnehager. Det er kommuneplanens mål og strategier som

heretter gjelder. Dette er vedtatt i planstrategien (s 12), og selv om Kommuneplanens strategi på s 9 sier at kommunedelplan for barnehage skal rulleres så gjelder dette handlingsdelen av planen, og den skal integreres i handlingsplanen. Dette er ledd i en forenkling (færre planer), og et forsøk på å sikre en tett kopling mellom kommunestyrets mål og strategier, og aktiviteter og tiltak, og økonomiplan og budsjett.

Rapportering

Omleggingen av plansystemet når det gjelder de tematiske kommunedelplanene går fram av planstrategien for 2012-2015, Handlingsplanen for 2013-2017 og utkastet til handlingsplan for 2014-18. Vi har ikke sett på tidligere rapporteringer.

Revisjonens vurdering

Når det gjelder de tematiske kommunedelplanene for barnehage, skole og omsorg, helse og rehabilitering, er disse etter revisjonens vurdering fulgt opp i samsvar med planstrategien der det står at ordningen med de tematiske kommunedelplanene skal erstattes av at handlingsplanen får mer oppmerksomhet og bredere prosess. De tre tematiske kommunedelplanene skal derfor inngå i handlingsplanen. Dette er i følge rådmannen ledd i en forenkling (færre planer) og for å sikre tett kopling mellom kommunestyrets mål og strategier, aktiviteter og tiltak og økonomiplan og budsjett. Revisjonen har ikke sett nærmere på oppfølgingen av de enkelte planene eller hvordan denne koplingen fungerer i praksis. Kommunestyret er orientert om denne omleggingen gjennom sentrale plandokumenter.

4.2.2 KOMMUNEPLANENS AREALDEL OG KOMMUNEDELPLANER

Her har vi sett på oppfølging av vedtak om rulling av kommuneplanens arealdel og vedtak om rulling av to kommunedelplaner; Synnfjell Øst og Aust-Torpa-åsen. Alle disse planene er med i planstrategien for 2012-2016. Vi har fokusert på fremdriften i planarbeidet.

Kommunestyrets vedtak

I dette revisjonsprosjektet var utgangspunktet politiske vedtak fattet i perioden 2007-2012. Vi så på følgende tre vedtak i 2007 som gjaldt rulling av disse tre planene:

- *Kommuneplanens arealdel* var behandlet i sak 121/07, pkt 2 der stod det at kommunedelplanens arealdel skulle rulleres i 2009 slik at den skulle være rettskraftig fra 1.1.2010.
- kommunedelplanen for Aust-Torpaåsen ble behandlet i sak 119/07, pkt 1 der følgende ble vedtatt: «*Nordre Land kommunestyre har med hjemmel i plan- og bygningslovens § 20-1 vurdert kommunedelplan for Aust Torpaåsen og bestemmer at den fortsatt skal gjelde slik den tidligere er vedtatt, fram til 2011.*»
- Kommunedelplan for Synnfjell Øst ble behandlet i sak 120/07. Her var vedtaket: «*Nordre Land kommunestyre har i samsvar med plan og bygningslovens § 20-1 tatt kommunedelplan for Synnfjell Øst opp til vurdering og bestemmer med dette at den, med de endringer som følger av senere vedtatte reguleringsplaner, skal gjelde fram til 2011. Planen skal da i sin helhet tas opp til rulling.*».

Det går frem av formannskapetets vedtak i sak 155/10 i møte 8.12.10 og vedtak i sak 47/11 i møte 25.5.11 at forslag til kommuneplan ble sendt på høring. Forslaget omfattet både arealdel og samfunnsdel. Høringen resulterte i at formannskapet vedtok å dele det videre arbeidet med kommuneplanen, slik at samfunnsdelen og arealdelen skulle behandles hver for seg. Det var nødvendig med en ny høringsrunde for arealdelen.

I planstrategien for 2012-16 står det følgende om framdrift:

- Arealdelen av kommuneplanen skal på 2. gangs høring i september 2012.
- Kommunedelplanen for Aust-Torpaåsen skal startes opp i 2014 og planen skal utarbeides i 2015.
- Kommunedelplanen for Synnfjell Øst skulle startes opp i 2013, planprogrammet skulle ha oppstart høsten 2012. Planen skulle utarbeides i 2013. (Det går fram av halvårsrapporten for 2012 at formannskapet har vedtatt at planen skulle startes opp sommeren 2012.)

Administrasjonens oppfølging

I 3. kvartalsrapport for 2013 står det at 2. gangs høring for arealdelen av kommuneplanen forventes vinteren 2014. Det rapporteres også under avsnitt 3.17 at enheten Plan og næring har noe etterslep på grunn av mange arbeidsoppgaver og ustabilitet i forhold til permisjoner, sykdom mm. Vi har på spørsmål til enhetsleder om hvorfor arbeidet med planen er forskjøvet i tid fått til svar at arbeidet har stoppet opp en periode pga en permisjon.

I utkastet til handlingsplan for 2014 er arealdelen og kommunedelplan for Synnfjell omtalt, men ikke kommunedelplan for Aust-Torpaåsen. På spørsmål om hvorfor det ikke står noe om denne planen i handlingsplanen svarer enhetsleder følgende: «*Vi har under revisjon kommuneplanens arealdel, kommunedelplan Synnfjell Øst og Synnfjell Syd. Det er ikke kapasitet til å gjennomføre flere store planer samtidig med at disse pågår.*»

I årsmeldingen for 2012 rapporteres det at arbeidet med planprogram for Synnfjell Øst er godt i gang. Formannskapet vedtok i februar 2013 å sende utarbeidet forslag til planprogram til høring. Det går fram av halvårsrapporten for 2013 at arbeidet med kommunedelplanen for Synnfjell Øst pågår med forventninger om 1.gangshøring i løpet av 2014.

Rapportering

Vi har sett at fremdriften i arbeidet med arealdelen av kommuneplanen og kommunedelplanene rapporteres i tabellene for oppfølging av tiltak i handlingsplanen i årsmeldingene for 2007, 2008 og 2009. I de senere årsmeldingene er det ingen spesiell rapportering på tiltak i handlingsplanen, da rapporteringssystemet er lagt om. I årsmeldingene for 2010, 2011 og 2012 står det så vidt revisjonen kan se lite om framdrift for disse planene. Et unntak er fremdriften for kommunedelplanen for Synnfjell Øst som er rapportert i årsmeldingen for 2012.

På spørsmål fra revisjonen sier enhetsleder for plan og næring at det rapporteres på fremdrift gjennom kvartalsrapporteringen. Revisjonen har bare sett på kvartalsrapporteringen i 2012 og 2013. Her ser vi at det er rapportert på fremdrift for kommunedelplanen for Synnfjell Øst. Det er ikke noen konkret rapportering om fremdrift for kommuneplanens arealdel før de to siste halvårsrapportene i 2013..

I tillegg til rapportering i årsmelding og kvartalsrapporter har kommunestyret fått informasjon om planarbeidet i forbindelse med framleggelsen av planstrategiene. Revisjonen ser at planarbeidet er omtalt i handlingsplanene i varierende grad, men har ikke gått nærmere inn på det her.

Revisjonens vurderinger

Fremdriften for arbeidet med kommuneplanens arealdel og de to kommunedelplanene vi har sett på har blitt forskjøvet i tid i forhold til de vedtakene vi så på fra 2007. Det har imidlertid vært flere politiske vedtak i ettertid der kommunestyret har vedtatt endret fremdrift. For revisjonens vurdering er det derfor aktuelt å vurdere fremdriften i forhold til det som var forutsatt i planstrategien for 2012-2016.

Så vidt revisjonen kan se viser rapporteringen i årsmeldinger/kvartalsrapporter at planarbeidet når det gjelder Synnfjell Øst gjennomføres som forutsatt. Når det gjelder arealdelen av kommuneplanen viser gjennomgangen at fremdriften ikke er som forutsatt i planstrategien for 2012-2016. I planstrategien står det at arealplanen skal på 2. gangs høring i september 2012, i henhold til rådmannens rapportering vil 2. gangs høring for arealdelen imidlertid ikke skje før vinteren 2014. I planstrategien står det at Aust-Torpaåsen skal startes opp i 2014 og utarbeides i 2015. Det står ikke noe om fremdriften for denne planen i utkastet til handlingsplan for 2014-2017. Revisjonen tolker svaret fra enhetsleder slik at arbeidet med arealdelen og planene for Synnfjell Øst og Sør er prioritert foran Aust-Torpaåsen som følge av begrenset kapasitet.

Etter revisjonens vurdering er det rapportert i samsvar med forutsetningene i årsmeldingene for årene 2007-2009. Etter at nytt styringssystem ble innført ser revisjonen at det tidvis har blitt rapportert verbalt i årsmeldinger og kvartalsrapporter når det gjelder gjennomføring og fremdrift på planoppgavene. Slik revisjonen ser det, er dette ingen systematisk rapportering. Etter revisjonens vurdering kunne det vært rapportert mer systematisk på avvik fra forutsetningene om fremdrift i planstrategiene. Revisjonen ser imidlertid at det ikke synes å være uttrykt særlige forventninger fra kommunestyret om hvordan arbeidet med planoppgavene skal rapporteres til politisk nivå.

4.2.3 ENERGI- OG KLIMAPLAN FOR NORDRE LAND KOMMUNE

Kommunestyrets vedtak

Energi- og klimaplanen for 2009-12 ble vedtatt av kommunestyret i sak 5/09. Vi har sett på rulleringen av planen.

I planstrategien for 2012-2016 står det i oversikten over planer og strategier at rulling av energi- og klimaplan for Nordre Land kommune for perioden 2009-12, sak 05/09 er utsatt fra 2012 til 2013.

Administrasjonens oppfølging

I utkastet til handlingsplanen for 2014-17 står det at klimaplanen skal rulleres i 2015. Vi har spurt enhetsleder plan og næring hvorfor rulleringen er utsatt. Han svarer at det ikke er kapasitet til å gjennomføre denne planen.

Rapportering

Vi har ikke sett at det er rapportert noe om energi- og klimaplanen i årsmeldingen for 2012 eller i de tre kvartalsrapportene for 2013.

Revisjonens vurdering

Administrasjonen har ikke holdt den fremdriften for rulleringen som var forutsatt i planstrategien. Det går fram av utkastet til handlingsplan for 2014-17 som er lagt fram for formannskapet i oktober 2013 at fremdriften vil bli justert.

Revisjonen har ikke sett at det foreligger noen rapportering på fremdrift av dette planarbeidet i kvartalsrapportene for 2013. Som omtalt over, foreligger det imidlertid ingen føringer fra kommunestyret om noen spesiell rapportering på framdrift av planarbeidet.

4.3 GJENNOMGANG AV KONKRETE VEDTAK

Kontrollutvalget valgte på møtet 29. april 2013 følgende 9 konkrete kommunestyrevedtak for kontroll:

- Sak 11/08 12.02.08: Søknad om kompensasjon for arbeidet med Dokkadeltaprojektet i 2007.
- Sak 16/08 11.03.08: Arbeidsgiverpolitikk i Nordre Land kommune.
- Sak 17/08 11.03.08: Kjøkkendrift, brukerundersøkelse og status
- Sak 30/08 29.04.08: Varmeplan for dokka.
- Sak 76/08 14.10.08: Omlegging av RV 250 mellom Storgata og Jevnakervegen langs Døhlsveita – fordeling av planleggingskostnader.
- Sak 18/09 28.04.09: Gårdskartprosessen i Nordre Land kommune
- Sak 47/09 13.10.09: Etablering og utvikling av karrieresenter i Gjøvikregionen.
- Sak 40/10 15.06.10: Forebyggende tiltak i barnevern
- Sak 45/10 15.06.10: Kommunale veger – vedlikeholdsbehov 2010.

4.3.1 SØKNAD OM KOMPENSASJON FOR ARBEIDET MED DOKKADELTA PROSJEKTET 2007 (SAK 11/08).

Kommunestyrets vedtak

1. Kommunestyret vedtar å bevilge inntil kr. 100.000,- som utgiftsdekning til Randsfjordmuseene AS for utført arbeide med Dokkadeltaprojektet i 2007. Beløpet dekkes av næringsfond.
2. Kommunestyret forutsetter at Søndre Land kommune deltar med samme beløp.
3. Kommunestyret ber om at omtalt prosjektrengskap for resterende prosjektmidler i Dokkadeltaprojektet, samt enighet om eierskapet til utførte arbeider og resultater foreligger før penger utbetales.
4. Randsfjordmuseene legger fram full dokumentasjon på sitt krav om kr. 381.000,- i kompensasjon.

Administrasjonens oppfølging

Vi har undersøkt om pengene er utbetalt og hvordan administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets forutsetninger for utbetalingen.

Vi har fått opplyst at bevilgningen ble utbetalt 22.4.2010. Vi har fått opplyst av rådmannen at hovedårsaken til at Nordre Land kommune ikke utbetalte beløpet før, var at begge eierkommunene til Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS ikke fant dokumentasjonen for utbetalingen tilstrekkelig god nok før i møte 28.11.2008 med Randsfjordmuseene AS. Samlet sluttrapport med fagrapporter ble framlagt av Randsfjordmuseene AS i etterkant av møtet 28.11.2008.

Rapportering

Revisjonen kan ikke se at oppfølgingen av dette konkrete vedtaket er rapportert i årsmeldingene for 2008 eller 2009 under «oppfølgingen av politiske vedtak».

Revisjonens vurdering

Kommunestyret har i denne saken vedtatt å bevilge midler til Randsfjordmuseene dersom gitte forutsetninger er oppfylt. Etter revisjonens vurdering er midlene utbetalt etter at rådmannen har fulgt opp at betingelsene var oppfylt.

I 2008 og 2009 var det i årsmeldingene en rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Revisjonen kan ikke se at dette vedtaket er med i denne rapporteringen.

4.3.2 ARBEIDSGIVERPOLITIKK I NORDRE LAND KOMMUNE (SAK 16/08)

Kommunestyrets vedtak

1. Dokumentet "Arbeidsgiverpolitikk i Nordre Land kommune" vedtas med de endringsforslag som ble vedtatt i kommunestyret.
2. Revidering av arbeidsgiverpolitiske reglement og retningslinjer skal skje i tråd med visjon, verdier og rammer nedfelt i dokumentet.
3. Revidering av etiske retningslinjer skjer i tråd med verdier og normer nedfelt i dokumentet Arbeidsgiverpolitikk i Nordre Land kommune.
4. Rådmannen er ansvarlig for å implementere intensjonene som ligger i dokumentet Arbeidsgiverpolitikk i Nordre Land kommune gjennom en videre prosess i organisasjonen.

Administrasjonens oppfølging

Her har vi undersøkt oppfølgingen ved å se på dokumenter. Etiske retningslinjer er revidert av kommunestyret i sak nr 11/2011. Det går fram av saksframstillingen i denne saken at kommunestyrets vedtak 11.03.08 om ny arbeidsgiverpolitikk gir føringer om at revidering av Etiske retningslinjer skal skje i tråd med verdier og normer nedfelt i dokumentet «Arbeidsgiverpolitikk i Nordre Land kommune».

I årsmeldingen for 2008 er det kommentert følgende om oppfølgingen av arbeidsgiverpolitikken.: *«Arbeidsgiverpolitikken ble vedtatt i kommunestyret i mars 2008, og alle arbeidsplasser har hatt prosesser på implementering av verdiene i løpet av året. Det har vært gode prosesser som danner grunnlaget for kontinuerlig arbeid med holdninger og verdier i tjenesteytingen. «Kommunikasjon for*

ledere» er gjennomført for ny gruppe ledere, med deltakelse fra alle kommuner i regionen. Vi har tilbudt og gjennomført opplæring innen flere fagområder i sentraladministrasjonen. Det er gjennomført lederutviklingstiltak for alle leder, og arrangert ansattdag, og ulike seminarer og opplæring for alle ansatte.»

I halvårsrapporten for 2013 er det igjen rapportert på oppfølgingen. Rådmannen skriver følgende: «Det har vært jobbet systematisk med å implementere ny arbeidsgiverpolitikk siden 2008. Rådmannen opplever at det er høy bevissthet om verdiene i arbeidsgiverpolitikken i organisasjonen, og de brukes som fundament i kommunikasjon, opplæring, lederutvikling, annonser og ulike profileringsartikler.» Rådmannen viser videre til at det gjennomføres kontinuerlig lederutvikling med blant annet deltakelse i utviklingsprogrammet «Saman om ein betre kommune». I rapporteringene vises det også til at ansatte er involvert i prosesser med kontinuerlig forbedrings- og utviklingsarbeid og at kommunen deltar i et KS-nettverk om etisk refleksjon.

Rådmannen kom med følgende tilføyelse i uttalelsen til revisjonen 21.11.13: «Rådmannen slutter seg til den faktabeskrivelsen som gis. For å utfylle bildet, er det riktig å nevne at formannskapet som administrasjonsutvalg (med hovedtillitsvalgte) ved flere anledninger siden 2008 er blitt orientert om framdriften i arbeidet, og har godkjent endringer i retningslinjer og regelverk som en del av oppfølgingen av ny Arbeidsgiverpolitikk.

Nye etiske retningslinjer er vedtatt som en oppfølging av Arbeidsgiverpolitikken, og kurs i etisk refleksjon har det blitt jobbet med i snart to år. Dette er støttet via KS-nettverk om etisk refleksjon.»

Rapportering

Revisjonen kan ikke se at det er rapportert på dette konkrete vedtaket som en del av oppfølging av politiske vedtak i årsmeldingene for 2008 og 2009. Som det går fram av omtalen over, har det imidlertid vært verbal rapportering på arbeidsgiverpolitikken i årsmeldingen for 2008 og i halvårsrapporten for 2013. Revisjonen har ikke undersøkt om det er rapportert på gjennomføringen av spesifikke tiltak som kan sees som en del av arbeidsgiverpolitikken.

Revisjonens vurdering

Oppdraget til rådmannen går ut på å implementere arbeidsgiverpolitikken i organisasjonen. Dette er en prosess som må forventes å gå over noe tid. Basert på rapportering i årsmelding og kvartalsrapport, mener revisjonen at rådmannen har fulgt opp vedtaket i den forstand at det er iverksatt ulike tiltak for å implementere arbeidsgiverpolitikken. Revisjonen har ikke gått nærmere inn på disse tiltakene.

Det er ikke satt noe krav i vedtaket til rapportering. Det er ikke rapportert på dette vedtaket som en del av oppfølgingen av politiske vedtak i 2008 eller 2009. Det har imidlertid vært en verbal og relativt fylldig rapportering i årsmeldingen for 2008 og i kvartalsrapporteringen for 2013 som viser hvordan arbeidsgiverpolitikken er fulgt opp.

4.3.3 KJØKKENDRIFT, BRUKERUNDERSØKELSE OG STATUS (SAK 17/08)

Kommunestyrets vedtak

- Brukerundersøkelsen og status vedrørende kjøkkendriften med levekårs kommentarer tas til orientering.
- Administrasjonen legger fram ny status for kommunestyret i sammenheng med Plan for helse, omsorg og rehabilitering høsten 2008.
- Kommunestyret forutsetter at driften av samfunnskafeen ved Korsvold omsorgssenter opprettholdes minst på dagens nivå, inntil Plan for helse, omsorg og rehabilitering kommer opp til ny vurdering.

Administrasjonens oppfølging

I årsmeldingen for 2008 er status vedr pkt 2 kommentert: *«Kjøkkenet på Landmo fungerer etter intensjonen med et produksjonskjøkken på Dokka og et mottakskjøkken Ved Korsvold. Begge kantiner drives som tidligere, hvor Korsvold også fungerer som Samfunnskafe. Middagsutkjøring holder seg stabil mellom 145-160 porsjoner pr. uke. Det er større etterspørsel etter catering.»*

Revisjonen har fått opplyst av enhetsleder i Omsorg og rehabilitering at kjøkkendriften ved Korsvold ikke var oppe til vurdering ved rullering av kommunedelplanen for 2010-2013 i 2010.

I budsjett for 2012, som er vedtatt i K-sak 113/11 den 13.12.2011, sies det følgende i kommentarer til budsjettet: *«For å komme i budsjettbalanse må enheten omsorg og rehabilitering også bidra med innsparinger. Enheten vil oppnå en inntektsøkning på kr 140.000,- ved å innføre betaling på kr 15,- for hvert kaffemåltid som blir gitt på Korsvold og Landmo omsorgssenter. Enheten reduserer sine kostnader ved å redusere kjøkkendriften på Korsvold. All matproduksjon blir lagt til Landmo, mens kjøkkenpersonalet på Korsvold da kun vil stå for oppvarming og opprydding etter måltider. På denne omleggingen kan enheten spare kr 500.000,-.*

Revisjonen fikk opplyst av kjøkkensjefen at på grunn av at en stilling ble borte og det kun var en ansatt igjen på kjøkkenet ble samfunnskafeen lagt ned i februar 2012. I dag er det kun en minimumskantine på stedet.

Rapportering

Som nevnt over er det i forbindelse med oppfølging av politiske vedtak rapportert på pkt 2 i vedtaket i årsmeldingen for 2008. Revisjonen har ikke funnet rapportering på pkt 3 i vedtaket.

Revisjonens vurdering

Her forutsatte kommunestyret i pkt 2 at administrasjonen skulle legge fram ny status høsten 2008, noe vi har sett har vært gjort i forbindelse med rapportering på oppfølging av vedtak i årsmeldingen for 2008. I pkt 3 ser det for revisjonen ut til at kommunestyret mener at driften ved Korsvold samfunnskafe skal opprettholdes og at det skal gjennomføres en ny vurdering i forbindelse med rulleringen av kommunedelplanen for helse, omsorg og rehabilitering. Kommunedelplanen ble tatt opp til ny vurdering i 2010. Det står ikke noe om denne kafeen i planen. Revisjonen har fått opplyst at kafeen er lagt ned i 2012 og at grunnlaget for nedleggningen er budsjettet for 2012-16. Etter

revisjonens vurdering tyder vedtaket på at det skulle vært foretatt en vurdering i forbindelse med kommunedelplanen i 2010, noe som ikke er synliggjort i planen.

I vedtaket ble det bedt om en rapportering på status, noe som ble rapportert i forbindelse med oppfølging av politiske vedtak i 2008. Det er ikke rapportert på pkt 3 i vedtaket i forbindelse med oppfølging av politiske vedtak i 2008 eller 2009. I 2010 var ordningen med rapportering på oppfølgingen av politiske vedtak tatt ut.

4.3.4 VARMEPLAN FOR DOKKA (SAK 30/08)

Kommunestyrets vedtak

1. Kommunestyret tar Varmeplan for Dokka til etterretning og er positive til etablering av et fjernvarmenett på Dokka basert på biobrensel.
2. Kommunestyret ønsker å implementere Varmeplan for Dokka som et grunnlag i arealplanleggingen i Dokka, forvaltningen av kommunale bygg og annen virksomhet som berøres av planen.

Administrasjonens oppfølging

Vi har sett på oppfølgingen av pkt 2 i vedtaket.

I henhold til telefonsamtale med enhetsleder i Plan og næring var varmeplanen utgangspunkt for den energi og klimaplanen som er utarbeidet (2009-2012) og vedtatt i K-sak 5/09. Det er ellers bygd ut følgende anlegg:

- Stort anlegg ved Langmo
- Anlegg ved byggefelt i Tonlia
- Anlegg ved den kommunale brann- og driftsstasjonen

Vi har ikke undersøkt nærmere hvordan Varmeplanen for Dokka er fulgt opp i klimaplanen. Som omtalt i kapittel 4.2, skal klimaplanen revideres i 2015.

Rapportering

I årsmeldingen for 2008 rapporteres det under 3.5.2 Plan og næring – tiltak i handlingsplanen at varmeplanen er ferdig og at Dokka Fjernvarme AS har søkt om konsesjon for levering av fjernvarme til Dokka sentrum. Det er ikke rapportert konkret på dette vedtaket når det gjelder rapportering på oppfølging av politiske vedtak i 2008 eller 2009. Revisjonen har ikke sett annen rapportering på hvordan dette vedtaket er fulgt opp i senere årsmeldinger eller i kvartalsrapporter for perioden 2012-2013. Revisjonen har ikke undersøkt hvordan eventuelle tiltak som følger av implementeringen av varmeplanen er rapportert.

Revisjonens vurdering

Her har vi undersøkt pkt 2 der kommunestyret vedtok at de ønsket å implementere Varmeplan for Dokka som et grunnlag i arealplanleggingen i Dokka, forvaltningen av kommunale bygg og annen virksomhet som berøres av planen. Enhetsleder for plan og miljø opplyser at varmeplanen er utgangspunkt for energi- og klimaplanen og at det for øvrig er bygd ut flere anlegg. Etter revisjonens

vurdering tyder dette på at vedtaket er fulgt opp. Vi har ikke undersøkt nærmere hvordan innholdet i varmeplanen er videreført i klima- og energiplanen og hvordan planen for øvrig er implementert

Revisjonen kan ikke se at det er rapportert på oppfølging av pkt 2 i vedtaket i forbindelse med oppfølging av politiske vedtak i årsmeldingene for 2008 og 2009. For øvrig inneholder ikke vedtaket noen forventninger om særskilt rapportering.

4.3.5 OMLEGGING AV RV 250 MELLOM STORGATA OG JEVNAKERVEGEN LANGS DØHLSVEITA – FORDELING AV PLANLEGGINGSKOSTNADER. (SAK 76/08)

Kommunestyrets vedtak

1. Nordre Land kommune bevilger kr 100.000 til detaljplanlegging av vegomlegging RV 250 i Dokka sentrum mellom Kvernsveengården langs Døhlsveita til Jevnakervegen sør for eiendommen Døhl. Planleggingen forutsettes gjennomført i løpet av vinteren 08/09.
2. Kommunens bevilgning forutsetter at Statens vegvesen bevilger tilsvarende beløp.
3. Planleggingskostnader utover totalt kr 200.000 fordeles likt mellom Statens vegvesen og Nordre Land kommune.
4. Nordre Land kommunestyre ber om at traseen fra RV 33 til nytt Lillehammerkryss og krysset ved Landmovegen blir detaljplanlagt i sin helhet.
5. Utgifter til planleggingen finansieres ved bruk av disposisjonsfondet.

Administrasjonens oppfølging

Vi har sett på punkt 4 i kommestyrets vedtak.

Vi har fått tilbakemelding på e-post fra leder for driftsavdelingen ved Teknisk drift og eiendom. Han sier at i forbindelse med omlegging av Fv-250 mellom Storgata og Jevnakervegen langs Døhlsveita var det en eksisterende plan som var grunnlag for omregulering, for å få fortgang i bygging av trase som beskrevet. Vi har videre fått følgende svar angående oppfølgingen av vedtaket:

«Hensikten med saken var å få tillatelse til å benytte kommunale midler for å få fortgang i bygging av tidligere planlagt trase, som krevde omregulering. Vedtaket i kommunestyret pkt. 4 ble ut fra en faglig vurdering i dialog med Statens vegvesen ikke tatt inn i prosjektet, da det ville medført en helt annen planlegging, med et omfang som ville gått voldsomt ut over den begrensning som lå i den eksisterende planen. Dette ville berørt mange flere grunneiere, blitt mer tidkrevende og komplisert det arbeidet som var planlagt. Innspillet ble derimot tatt inn i rullering av Trafikksikkerhetsplanen 2010-2013, sak 43/10 i Hovedutvalg LMT, under tiltaksdelen side 7 pkt. 4.3 Fylkesveger. Trafikksikkerhetsplanen er oversendt Oppland Fylkeskommune og Statens vegvesen. Breddeutvidelse av FV-250 fra kryss FV-33 til Jernbanelinja er også spilt inn til Statens vegvesen senere, i et eget forprosjekt "Kryssutbedring Dokka FV33-FV245-FV250 i Nordre Land kommune" gjennomført vår/sommer 2013. Dette ble det ikke tatt hensyn til og forprosjektet ble gjennomført uten noen vurdering av breddeutvidelse.»

Rapportering

Revisjonen kan ikke se at oppfølgingen av dette vedtaket er rapportert i årsmeldingene under oppfølging av politiske vedtak i 2008 eller 2009.

Revisjonens vurdering

Denne saken er så vidt revisjonen kan se fulgt opp av administrasjonen. Oppfølgingen ser ut til å være en annen enn det kommunestyret vedtok. Etter revisjonens vurdering kunne en forventet at oppfølgingen hadde blitt rapportert tilbake til kommunestyret, noe vi ikke kan se er gjort.

4.3.6 GÅRDSKARTPROSESSEN I NORDRE LAND KOMMUNE (SAK 18/09)

Kommunestyrets vedtak

1. Nordre Land kommune skal ha gjennomført arbeidet med gårdskartprosessen innen den fristen for gjennomføring som Skog og landskap setter (2 år).
2. Plan og næring får tilført nødvendige ressurser for gjennomføring av gårdskartprosessen som har en kostnadsramme på ca. 460 000 kr.
3. Finansiering av gårdskartprosessen skjer på følgende måte: (ikke tatt med dette her)
4. Det foretas nødvendige budsjettjusteringer jf. pkt. 3.

Administrasjonens oppfølging

Vi har sett på oppfølgingen av pkt 1 i vedtaket.

Revisjonen hadde en telefonsamtale med jordbrukssjefen 29.10.13. Hun sier at hovedprosjektet foregikk i perioden ca 2010-2011. Det ble ansatt en prosjektleder i forbindelse med gjennomføringen. Plan og næring fikk tilsendt kart fra Skog og Landskap (2 eks.) over alle eiendommer med jordbruksareal i kommunen. Det ene settet med kart ble sendt ut til grunneierne slik at de kunne melde tilbake om kartene stemte med hvordan jordbruksarealene så ut på deres eiendom da. Det ble satt en frist for tilbakemelding til kommunen. På alle eiendommer hvor det var avvik i forhold til kartene som Skog og Landskap hadde sendt ut ble det foretatt kontroll av kommunen. Flere av eiendommene ble befart, og det ble målt opp og registrert riktig areal. Rettinger utført av kommunen ble så sendt tilbake til Skog og Landskap. I ettertid er dette en løpende prosess som løses av kommunen gjennom daglig drift.⁷

Rapportering

Det er rapportert at prosjektet er under arbeid under oppfølging av tiltak i handlingsplanen i 2. kvartalsrapport 2009 og i årsmeldingen for 2009. Senere er det ikke rapportert noe i årsmeldingene. Vi har fått opplyst at det ikke rapportert særskilt på hovedprosjektet. Etter gjennomføring av gårdskartprosessen er dette nå en løpende oppgave som løses gjennom vanlig drift.

Revisjonens vurdering

Her har vi undersøkt om arbeidet med gårdskartprosessen er gjennomført i samsvar med vedtaket. Undersøkelsen av saken med saksbehandler viser at prosjektet er gjennomført.

---

⁷ Teksten er endret i samsvar med rådmannens forslag i uttalelsen av 21.11.13.

Det er rapportert status i årsmeldingen for 2009. Slik revisjonen ser det, kunne det også vært naturlig å rapportere at prosjektet var ferdig og gjennomført i tråd med vedtaket. Det står imidlertid ikke noe i vedtaket om at det skal rapporteres når prosjektet er ferdig.

4.3.7 ETABLERING OG UTVIKLING AV KARRIERESENTER I GJØVIKREGIONEN (SAK 47/09)

Kommunestyrets vedtak

1. Nordre Land kommune vedtar å gå i forhandlinger om en samarbeidsavtale som sikrer etablering og utvikling av Karrieresenter i Gjøvikregionen fra 1.1.2010 - dette med utgangspunkt i vedlagte forslag til samarbeidsavtale og organisering/innhold vist i Prosjektplan – etablering og utvikling av karrieresenter i Gjøvikregionen.
2. Nordre Land kommune vil videre påta seg de forpliktelser som skisseres i Prosjektplan - etablering og utvikling av karrieresenter i Gjøvikregionen -med en utprøvningsperiode på 3 år. Evaluering etter 3 år skal danne utgangspunkt for videre drift og organisering Karrieresenteret bør ikke gjøres permanent før etter den treårige utprøvningsperioden. Intensjonen på sikt bør være at avdelingskontor på Dokka samlokaliseres i sentrum med Nordre Land kommunes voksenopplæring. Nordre Land kommune forutsetter at de øvrige kommunene og partene nevnt i Prosjektplan – etablering og utvikling av karrieresenter i Gjøvikregionen – vedtar å gå i forhandlinger om inngåelse av en forpliktende samarbeidsavtale.

Administrasjonens oppfølging

Vi har sendt spørsmål pr e-post til rådmannen om oppfølging av pkt 2 i vedtaket. Rådmannen svarer at partnerskapsavtalen, knyttet til en stilling som fylkeskommunen og kommunene finansierer sammen, sier at arbeidet skal evalueres etter tre år (før 1.1.13), før man avgjør om denne ressursen skal gjøres permanent. Personen som har innehatt denne stillingen til nå har hatt kontordager ved Dokka videregående/Karrieresenteret.

Rådmannen svarer blant annet at det er gjennomført en evaluering, som ble behandlet i Regionrådet i vår, men Regionrådet ønsket en ny/forbedret evaluering som inkluderte kommunene mer. Rådmannen sier at han tok opp status for dette i forrige rådmannsmøte i regionen, den 7.11., og det avstedkom et forslag fra Regionsjefen, om en prosess.

Kommunene har fortsatt sin midlertidige medfinansiering av denne stillingen i 2013, og viderefører dette i 2014, inntil evalueringen er sluttført, og endelig beslutning vedr kommunenes videre engasjement er avgjort politisk.

Rapportering

Det rapporteres i årsmeldinga for 2009 under oppfølging av politiske vedtak at dette er under arbeid. Revisjonen kan ikke se at det er noe senere rapportering om status for oppfølging av dette vedtaket. Det står heller ikke noe i vedtaket om at det skal gis en særskilt rapportering.

Revisjonens vurdering

Etter revisjonens vurdering er pkt 2 i vedtaket under oppfølging. Det har vært gjennomført en evaluering som er vurdert av rådmennene i regionene og som har resultert i at det er bestilt en ny

evaluering. Når denne evalueringen er klar vil det tas en beslutning om kommunens videre engasjement. Det har så vidt revisjonen kan se ikke vært noen rapportering i årsmeldingene utover statusrapporteringen i 2009. Rapportering er heller ikke etterspurt i vedtaket.

4.3.8 FOREBYGGENDE TILTAK I BARNEVERN (SAK 40/10)

Kommunestyrets vedtak

1. Fra 01.09.10 igangsettes et to-årig prosjekt i barnevernet der det i prosjektperioden opprettes to nye stillinger for å drive et intensivt forebyggende barnevern med tiltak i hjemmet.
2. Tiltaket forsøkes finansiert i 2010 ved innsparinger. For resten av budsjettperioden innarbeides tiltaket i årsbudsjettene.
3. Rådmannen organiserer opp prosjektet og rapporteringen innarbeides i kvartalsrapportene.

Administrasjonens oppfølging

Vi har stilt spørsmål om oppfølging av dette prosjektet på e-post til enhetsleder. Hun sier at det stemmer at Nordre Land kommune vedtok å ansette to tiltaksarbeidere i prosjektstillinger for å kunne jobbe mer forebyggende. Hun sier videre at de på bakgrunn av erfaringene med tiltaksarbeiderne i forbindelse med budsjettarbeidet i 2012 valgte å videreføre en stilling til dette arbeidet. To stillinger ble vurdert som for mye i en liten kommune. Dette er kommentert i budsjettet for 2012: «\Enheten foreslår videre å fryse den ene tiltaksarbeiderstillingen, mens den andre videreføres ut 2012. På dette sparer enheten kr 300 000».

Rapportering

Enhetsleder sier at det er rapportert i årsmelding til politikere og i kvartalsrapporter som beskriver status i barnevern når det gjelder saksmengde, meldinger, plassering, samt ifht økonomi. Det er og levert statistikk til fylkesmannen som er mer omfattende når det gjelder fagutøvelsen.

I årsmeldingen for 2010 går det frem av kommentarene på kap 4.13 Familie og helse at det er ansatt to tiltaksarbeidere. Det står videre at det på sikt er ønskelig at antall omsorgsovertakelser går ned. I årsmeldingen for 2011 står det i kommentarene fra Barn og familie (avsnitt 4.12) at kommunen ikke har hatt omsorgsovertakelser i 2011, det hevdes at årsaken er den gode jobben tiltaksarbeiderne har gjort i hjemmet. I den særskilte årsmeldingen fra barneverntjenesten⁸ for 2011 står det følgende: «Det er grunn til å tro at prosjektet har vært vellykket, og at behovet for en slik type stilling absolutt er tilstede. Samtidig er det realistisk å anta at en stilling vil kunne dekke behovet i barneverntjenesten, men at det vil kunne være riktig med en liknende stilling på for eksempel helsestasjonen.»

Revisjonen har ikke funnet noen spesiell rapportering i kommunens årsmelding eller kvartalsrapportene for 2012. I barneverntjenestens årsmelding for 2012 og her sies det at: «Prosjektet med to tiltaksarbeidere startet høsten i 2010, og skulle avsluttes høsten 2012. Imidlertid gikk begge tiltaksarbeiderne ut i svangerskapspermisjon på våren 2012, og prosjektet ble dermed

---

⁸ Revisjonen forstår det slik at barneverntjenestens årsmelding ikke går til kommunestyret i sin helhet, men at utvalgte deler rapporteres gjennom kommunens årsmelding.

avsluttet tidligere. Den ene stillingen vil fortsette i kraft av midler fra styrkingen av det kommunale barnevernet, men den har altså ikke vært besatt siden mai – 12. Vi ser at behovet absolutt er tilstede, spesielt i akutte situasjoner. Der hvor vi ev. må kjøpe dyre tiltak fra BUFETAT, kan vi avhjelpe situasjoner selv. Tiltaksarbeidere går inn i saker hvor saksbehandlerne selv nå jobber tiltak, og dette har også vært et merkbart behov siden de sluttet.»

Vi fikk opplyst av enhetsleder at det i etterkant av prosjektet skulle skrives en sluttrapport, noe som ikke ble fulgt opp da leder på det tidspunktet var langtidssykemeldt.

Revisjonens vurdering

Kommunestyrets vedtak er iverksatt og fulgt opp i og med at det ble ansatt to tiltaksarbeidere. I budsjettet for 2012 ble stillingene redusert fra to til en. Det går fram av kommentarer i budsjettdokumentet for 2012 og årsmeldingene fra barnevernet at nytteverdien av tiltaksarbeiderne har vært vurdert i forbindelse med budsjettarbeidet.

Det er ikke helt klart for revisjonen hva kommunestyret mener skal rapporteres når det står at rapporteringen innarbeides i kvartalsrapporteringen. Revisjonen har sett at det er rapportert til kommunestyret at det er ansatt to tiltaksarbeidere. I 2011 og 2012 er det rapportert på nytteverdien av prosjektet i barnevernets årsmeldinger, mens rapporteringen i kommunens årsmelding er noe mer knapp. Etter revisjonens vurdering kunne det vært aktuelt å rapportere på hva som ble resultatet av prosjektet i kommunens årsmelding også.

4.3.9 KOMMUNALE VEGER – VEDLIKEHOLDSBEHOV 2010 (SAK 45/10)

Kommunestyrets vedtak

1. Gang- og sykkelsti fra Landmo til Storgata asfalteres i løpet av sommerhalvåret 2010, kr. 164.000,-.
2. Sollisvingen asfalteres i løpet av sommerhalvåret 2010.
3. Tiltakene finansieres på følgende måte; (det følgende har vi utelatt her)
4. Nødvendig vedlikehold av bruer og veger dekkes innenfor tidligere gitte bevilgninger.
5. Resterende foreslåtte tiltak fra hovedutvalget tas opp i budsjettprosessen høsten 2011.

Her har vi sett på oppfølgingen av pkt 1 og 2.

Administrasjonens oppfølging

I oversikten over investeringsprosjekter status pr 31.12.10 i årsmeldingen er det under objekt 01024 rapportert at prosjektet er slutført i 2010. Det er henvist til K-sak 45/10.

Rapportering

Som omtalt over er dette rapportert i årsmeldingen for 2010.

Revisjonens vurdering

Etter revisjonens vurdering er dette vedtaket fulgt opp og det er rapportert at det er gjennomført i forbindelse med rapporteringen på investeringsprosjekter.

4.4 KONKLUSJONER

Problemstillingen var om vedtak blir iverksatt, fulgt opp og rapportert i samsvar med forutsetningene i vedtaket, kommunens styringssystem mv.

Vi har sett på et begrenset utvalg vedtak og konklusjonene er ikke generalisert utover disse vedtakene. De kommunestyrevedtakene vi har sett på er av svært ulik karakter. Noen av vedtakene krever en helt konkret iverksetting og oppfølging, mens andre vedtak forutsetter iverksetting over noe tid.

Oppfølging

Revisjonens gjennomgang viser at de fleste vedtakene er fulgt opp av administrasjonen. For enkelte vedtak viser gjennomgangen at det har vært en oppfølging knyttet til «sakskomplekset», men revisjonen har problemer med å knytte oppfølgingen til det konkrete vedtaket.

Oppsummert har vi konkludert følgende på de vedtakene vi har sett på:

- De tematiske kommunedelplanene (barnehage, skole og omsorg) er fulgt opp i tråd med planstrategien. Disse planene rulleres nå som en del av den årlige handlingsplanen.
- Arealdelen av kommuneplanen og kommunedelplanen for Aust-Torpaåsen følges opp, men planarbeidet tar lenger tid enn forutsatt i planstrategien. Dette skyldes kapasiteten i administrasjonen.
- Sak 11/08: Dette var en sak om utbetaling av midler til Randsfjordmuseene i forbindelse med Dokkadeltaprojektet. Dette er et vedtak som forutsetter en konkret oppfølging og som etter revisjonens vurdering er fulgt opp i henhold til forutsetningene.
- Sak 16/08: I denne saken gikk oppdraget ut på å implementere arbeidsgiverpolitikken. Dette vedtaket er etter revisjonens vurdering fulgt opp av administrasjonen ved at det er iverksatt ulike tiltak og prosesser begrunnet i arbeidsgiverpolitikken.
- Sak 17/08: Dette vedtaket gjaldt kjøkkendriften ved samfunnskafeen ved Korsvold omsorgssenter. Her tolker vi at vedtaket skulle bety at kjøkkendriften skulle vurderes i forbindelse med rulleringen av kommunedelplanen for helse, omsorg og rehabilitering, noe som vi ikke kan se ble gjort. Driften ved samfunnskafeen ble imidlertid vurdert i forbindelse med budsjettet for 2012.
- Sak 30/08: Vedtaket om implementering av varmeplanen er etter revisjonens vurdering fulgt opp ved iverksetting av flere konkrete tiltak og ved at planen har inngått i energi- og klimaplanen. Vi har ikke sett på oppfølgingen av energi- og klimaplanen.
- Sak 76/08: Dette vedtaket gjaldt detaljplanlegging av en vegtrase. Dette vedtaket er fulgt opp.
- Sak 18/09: Dette gjaldt et prosjekt om gårdskartprosessen som etter revisjonens vurdering er gjennomført som forutsatt.
- Sak 47/09: Denne saken gjaldt karrieresenteret i Gjøvik-regionen. Dette vedtaket mener vi blir fulgt opp av rådmannen.

- Sak 40/10: Dette vedtaket gjaldt forebyggende tiltak i barnevernet og ansettelse av to tiltaksbeidere. Dette vedtaket mener vi er fulgt opp som forutsatt.
- Sak 45/10: Denne saken gjaldt asfaltering av veier. Dette vedtaket er etter revisjonens vurdering fulgt opp.

Rapportering

I årene 2007-2009 ble det rapportert på oppfølging av politiske vedtak i årsmeldingene. Revisjonen har derfor lagt til grunn at det skulle ha blitt rapportert status for de vedtakene som er fattet i denne perioden. Revisjonen har imidlertid sett at flere av vedtakene som er vedtatt i 2008 og 2009 ikke er rapportert i årsmeldingene for disse årene. Oppfølging av enkelte vedtak er imidlertid rapportert verbalt eller ved rapportering på tiltak i handlingsplanen.

I 2010 og 2011 var rapportering på oppfølging av politiske vedtak tatt ut av årsmeldingene i forbindelse med innføring av nytt styringssystem og overgang til mål- og resultatvurdering. Revisjonen kan ikke se at det for disse to årene foreligger noe krav om rapportering på oppfølging av vedtak.

Fra 2012 er det igjen innført en rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Så vidt revisjonen kan se er det bare vedtak fra 2012 som er rapportert i årsmeldingen fra 2012, mens eventuelle «restanser» i oppfølgingen av tidligere års vedtak ikke rapporteres.

Så vidt revisjonen kan se står det lite konkret i de fleste av de vedtakene vi har sett på om særskilt rapportering. Selv om revisjonen for noen av vedtakene har kommentert at det kunne vært naturlig med en rapportering på fremdrift, status eller resultat, kan vi ikke se at dette er en del av kommunens «rapporteringsystem».

5. RÅDMANNENS SYSTEM FOR OPPFØLGING/IVERKSETTING AV VEDTAK OG RAPPORTERING.

Problemstillingen var om rådmannens retningslinjer, rutiner og andre tiltak er egnet til å sikre at politiske vedtak iverksettes og følges opp og rapporteres i henhold til forutsetningene.

5.1 REVISJONSKRITERIER

Her har vi tatt utgangspunkt i kommunelovens § 23.2 ledd, 1. punkt som lyder: *«Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt.»* Det er også relevant å ta med 2. pkt i bestemmelsen som lyder: *«Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.»*

Kommuneloven er en overordnet bestemmelse som ber rådmannen sørge for at vedtak blir iverksatt og for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll. Dette setter krav til at rådmannen har etablert et system. I litteratur om internkontroll⁹ legges det vekt på at internkontrollen bør baseres på risikovurderinger. Det betyr blant annet at rådmannen bør prioritere å bruke ressurser på kontrolltiltak der risikoen for feil, uønskede hendelser og manglende måloppnåelse er størst.

Risikoen i forhold til oppfølging av vedtak kan være at vedtaket blir «glemt», at det tar for lang tid før det blir iverksatt eller at det ikke blir iverksatt på den måten det politiske organet hadde forutsatt.

Dette revisjonsprosjektet er såpass lite og med et så begrenset datagrunnlag at det ikke gir grunnlag for noen fullstendig vurdering av rådmannens system for oppfølging og rapportering av vedtak. Ved vurderingene har vi valgt å legge følgende til grunn:

- At det finnes rutiner som avklarer hvem som har ansvaret for å iverksette og eventuelt rapportere vedtak
- At det finnes rutiner som er egnet for å følge opp om politiske vedtak faktisk er blitt iverksatt og rapportert som forutsatt.

---

⁹ Kommunenes sentralforbund «Rådmannens Internkontroll – Hvordan få orden i eget hus? 2013.

5.2 BESKRIVELSE AV RÅDMANNENS SYSTEM

Dette kapitlet er skrevet på grunnlag av informasjon fra rådmannen¹⁰ og relevante dokumenter innhentet fra kommunen (se referanseliste).

5.2.1 POLITISK SEKRETARIAT OG SAKSBEHANDLINGSRUTINER

Rådmannen beskriver i notatet at kommunen har et eget politisk sekretariat som har ansvaret for forberedelse, utsendelse og dokumentasjon av politiske saker. Sekretariatet sikrer at kommunelov, forvaltningslov, offentlighetslov og kommunestyrets reglement overholdes. Det er egne sekretærer for de ulike folkevalgte organ, og i følge rådmannen, kvalitetssikres protokoll underveis i møtet i forbindelse med at vedtaket blir fattet, og ofte i etterkant sammen med organets leder. Sekretariatet sikrer oversikt over sakene som skal til politisk behandling, og i henhold til saksbehandlingsrutinene, oversender sekretariatet vedtakene til saksbehandler og dennes leder, for oppfølging.

Saksbehandlingsrutinene foreligger i skriftlig form, og ifølge rådmannen har det jevnlig vært avholdt interne saksbehandlerkurs i kommunen, sist i 2011. Revisjonen har fått kopi av «Rutiner for saksbehandling i Nordre Land kommune», versjon 8.0, februar 2013.

Avsnitt 5.11 i saksbehandlingsrutinene omhandler oppfølging av vedtak. Det går fram av rutinene at saksbehandler er ansvarlig for alt etterarbeid for sine saker. Hva dette innebærer, står det følgende om i rutinen: «*Det vil i praksis si det er saksbehandlers ansvar å få vedtaket utført i praksis. Det kan f.eks være behov for å skrive et følgebrev til særutskriften. Andre ganger kan det være å sette vedtak i bestilling, f.eks ved å foreta et innkjøp.*» Det er videre konkrete rutiner for vedtak som består av reglement, vedtekter, retningslinjer eller statutter. Da dette ikke er relevant for oppfølgingen av de sakene vi har sett på, omtales ikke disse nærmere.

Oppfølging av politiske vedtak foregår manuelt, ved at saksbehandler/ansvarlig leder mottar særutskrift av vedtaket. Det finnes ingen elektronisk modul i saksbehandlingssystemet (E-sak) som gjelder oppfølgingen av de politiske vedtakene.

5.2.2 VIDEREDELEGERING OG LEDERAVTALER

Kommunens delegeringsreglement gir anvisning på hvilke saker som kan delegeres til administrasjonssjefen. Rådmannen utarbeider også årlig et videredelegeringsreglement der den enkelte kommunalsjef og enhetsleder delegeres den nødvendige formelle og operative myndighet på sitt område. Det står ikke noe spesielt om oppfølging av politiske vedtak i dette reglementet.

Rådmannen inngår en egen årlig lederavtale med hver enkelt kommunalsjef og enhetsleder, der forpliktelsen til oppfølging av politiske vedtak nedfelles, både på generell og konkret basis. I pkt 2.6 i

---

¹⁰ Revisjonen har sendt en henvendelse til rådmannen og spurt om retningslinjer/rutiner for oppfølging av vedtak. Rådmannen har gitt svar 29.1.13. Vi har også fått ytterligere informasjon på oppstartmøtet med rådmannen

avtalen¹¹ står det følgende: «*Enhetslederen skal påse at de saker som enheten har ansvaret for og utreder iht prinsippet om fullført saksbehandling, er forsvarlig utredet. Når saken så er behandlet enten administrativt eller politiske, skal enhetsleder sikre at vedtak blir iverksatt.*»

Lederavtalen henviser eksplisitt til Kommuneplanen, Handlingsplanen og budsjett. Lederavtalen inneholder videre en årlig kontrakt som omfatter oppfølging av bl.a. politiske vedtak som er kjent på avtaletidspunktet. Ifølge rådmannen gjennomgås lederavtalen ved medarbeidersamtaler og oppfølgingssamtaler med den enkelte enhetsleder/kommunalsjef (2 samtaler årlig).

Rådmannen opplyser til revisjonen at politiske vedtak også er gjenstand for drøfting og oppfølging i rådmannens ledergruppe og i ledermøtet for alle enhetsledere. Det er innarbeidet rutine at det utarbeides en virksomhetsplan for rådmannens ledergruppe, for å sikre oppfølging av de viktige politiske vedtak. Vi har fått kopi av virksomhetsplanene for 1. halvår 2009 og 1. halvår 2011.

Rådmannen opplyser at taldelen av budsjett og Handlingsplan følges opp i økonomisystemet, ved at vedtatte budsjetttrammer (og prioriteringer) detaljbudsjetteres. Den verbale delen av budsjett/Handlingsplan, inkl. de vedtak som ev. ikke er av økonomisk karakter, følges opp i den ansvarlige enhet/avdeling.

Ifølge rådmannen gjennomgås alle protokoller løpende, og i forbindelse med regnskapsavslutningen, for å utarbeide budsjettjusteringer, for eksempel for tilskudd fra Næringsfond og DA-midler. Det blir da foretatt en kontroll av om saksbehandler har forestått utbetalingen av vedtatte tilskudd.

5.3 REVISJONENS VURDERINGER

Systemer for å avklare ansvar

Rådmannen har saksbehandlerrutiner der det går fram at ansvaret for oppfølging av politiske vedtak er lagt til saksbehandler. Vi har fått kopi av lederavtaler der det går fram at enhetsleder har ansvaret for å sikre at vedtak blir iverksatt. Det er videre etablert et politisk sekretariat som blant annet sørger for oversendelse av vedtak til saksbehandler og dennes leder for oppfølging. Etter revisjonens vurdering har rådmannen etablert et system der det er klart hvem som har ansvaret for å følge opp politiske vedtak.

Oppfølging av at vedtak faktisk blir iverksatt

Oppfølgingen av at vedtak faktisk blir iverksatt skjer på ledermøter og i samtaler med den enkelte leder, basert på lederavtalene. Det er ikke rutiner for å ta ut «restanselister» fra sak/arkivsystemene når det gjelder vedtak. Etter revisjonens vurdering har rådmannen en oppfølging av at politiske vedtak blir iverksatt. Stikkprøvene våre viser også at de fleste sakene blir fulgt opp av administrasjonen. Revisjonen mener likevel at det kan være en viss risiko for at enkelte vedtak ikke blir godt nok fulgt opp. Etter revisjonens vurdering kan det synes som om det mangler et formalisert

---

¹¹ Vi har sett på avtalene fra 2009 og 2013.

system for å dokumentere at det enkelte vedtak er fulgt opp i henhold til forutsetningene. For enkelte av de stikkprøvene revisjonen har undersøkt har det vært vanskelig å få helt konkrete svar fra administrasjonen på hvordan vedtaket er fulgt opp.

System for rapportering

Oppfølging og rapportering av vedtak er to forskjellige aktiviteter. Vedtak kan bli tilfredsstillende fulgt opp selv om oppfølgingen ikke rapporteres til de folkevalgte. Hvordan rapporteringen skal innrettes må avklares i dialog mellom rådmannen og de folkevalgte. Etter revisjonens vurdering viser stikkprøvene at det i hovedsak rapporteres i tråd med kommunens rapporteringsregime. For årene 2008 og 2009 så vi imidlertid at det var flere vedtak som ikke var med i rapporteringen når det gjaldt oppfølgingen av politiske vedtak.

Med innføring av balansert målstyring ble fokuset i rapporteringen flyttet fra aktiviteter og tiltak til resultater og det ble utarbeidet et rapporteringssystem basert på styringskort. Dette medførte at rapporteringen på oppfølgingen av politiske vedtak opphørte. Det har likevel vært en verbal rapportering der en i større eller mindre grad har orientert om fremdrift, status, aktiviteter og oppfølging av vedtak. De verbale kommentarene er imidlertid i hovedsak knyttet til resultater i forhold til styringskortene. Etter revisjonens vurdering har det ikke vært lagt opp til noen systematikk når det gjelder å rapportere på f.eks fremdrift, status eller resultater i forbindelse med oppfølging av konkrete politiske vedtak. Siden det er en forutsetning at politiske vedtak skal følges opp, mener revisjonen at det er rimelig å forvente at administrasjonen i alle fall rapporterer hvis oppfølgingen avviker fra forutsetningene i vedtaket.

I 2012 er det igjen innført en rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Rapporteringen er så vidt revisjonen kan se konsentrert om årets vedtak. Det vil si at eventuelle vedtak som ikke skal følges opp før senere år, ikke nødvendigvis blir med på rapporteringen. I forbindelse med oppfølging av vedtak ser revisjonen at det kanskje er de vedtakene der det skal skje en implementering el.l over noe tid som det kan være størst risiko for at ikke blir rapportert i henhold til denne rutinen.

5.4 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

Problemstillingen var om rådmannens retningslinjer, rutiner og andre tiltak er egnet til å sikre at politiske vedtak iverksettes, følges opp og rapporteres i henhold til forutsetningene.

Etter revisjonens vurdering går det fram av saksbehandlerrutiner, lederavtaler mv hvem som har ansvaret for å følge opp politiske vedtak. Rådmannen har også rutiner for å følge opp at vedtak faktisk blir iverksatt og gjennomført. De stikkprøvene vi tok viser også at vedtak i hovedsak blir fulgt opp etter forutsetningene. Etter revisjonens vurdering synes det likevel som om det mangler et mer formalisert system for å dokumentere at det enkelte vedtaket faktisk er fulgt opp.

Kommunens rapporteringssystem legger større vekt på resultatrapportering, dvs rapportering på mål i styringskortene enn på rapportering av aktiviteter, herunder rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Det medfører at det i deler av den perioden vi har sett på i liten grad har blitt rapportert på

oppfølging av politiske vedtak. Fra og med 2012 er det imidlertid gjeninnført en rapportering på oppfølging av politiske vedtak. Det er rådmannen og politiske organer i fellesskap som må bli enige om hvordan rapporteringen skal utformes.

Denne revisjonen omfatter et svært begrenset utvalg av stikkprøver. Vi har likevel valgt å komme med noen refleksjoner/anbefalinger knyttet til gjennomgangen:

- Det bør vurderes om det er behov for et mer formalisert system for å kunne dokumentere at det enkelte vedtak faktisk er iverksatt og fulgt opp i henhold til kommunestyrets forutsetninger.
- Det er en forutsetning at vedtak blir iverksatt og fulgt opp av administrasjonen. Dersom det viser seg at administrasjonen ikke har klart å gjennomføre vedtak som forutsatt bør det være en rutine for å tilbakerapportere slike avvik til de folkevalgte.
- Ved rapporteringen av oppfølging av politiske vedtak bør en vurdere hvordan en skal ivareta rapporteringen på vedtak der oppfølgingen først skal skje etter noe tid.

REFERANSER

Jan Fridthjof Bernt og O Overå (2011): *Kommuneloven med kommentarer*. Kommuneforlaget, 5. utgave, 1. opplag 2011.

Kommunale dokumenter:

Rutiner for saksbehandling i Nordre Land kommune. Versjon 8.0, februar 2013.

Økonomireglement. Vedtatt av Nordre Land kommunestyre den 11.12.01. Revidert 05.09.07, K-sak 048-07.

Delegeringsreglement. Sist oppdatert 11.1.2013

Administrativt delegeringsreglement mellom rådmann og enhetsleder. Siste gang revidert 10.3.2012.

Mal for lederavtale gjeldende fra 1.1.2009 – 31.12.2009

Mal for lederavtale gjeldende fra 1.1.2013 – 31.12.2013

Rådmannens ledergruppe- Virksomhetsplan 1. halvår 2011

Rådmannens ledergruppe – Virksomhetsplan 1. halvår 2009.

Planstrategi for Nordre Land kommune 2012-2016. Vedtatt av kommunestyret 18. september 2012, sak 71/12.

Planstrategi for Nordre Land kommune 2010-2016. Vedtatt av kommunestyret i møte 16.3.2010.

Kommuneplan 2012-2020, samfunnsdel. Vedtatt av kommunestyret i sak 14/12, 13. mars 2012.

Årsmeldinger for årene 2007 - 2012.

Kvartalsrapporter for 2012 og 2013 (t.o.m. 3. kvartal).

Handlingsplaner for årene 2009-12, 2010-13, 2011-14, 2012-15, 2013-16 og utkast til plan for 2014-16.

Gjennomgåtte kommunestyrevedtak, jfr listene i kapittel 4 og 5.

VEDLEGG 1

RÅDMANNENS UTTALELSE

Legger inn uttalelse med underskrift når den foreligger i posten.

Innlandet Revisjon IKS
Postboks 988

2626 LILLEHAMMER

Saksbehandler: Jarle Snekkestad

Vår ref: JSN/13/811/216

Deres ref: 2013-928/RG

Dato: 21.11.2013

Tilbakemelding på utkast til revisjonsrapport – Oppfølging av politiske vedtak i Nordre Land

Det vises til brev fra Innlandet Revisjon IKS (IR) datert 13.11.13, og utkast til revisjonsrapport 14-2013.

I brevet til rådmannen skriver IR følgende;

Vi har satt opp noen spørsmål nedenfor som vi ønsker dere bruker som grunnlag for kommentarene. Dere må gjerne komme med andre synspunkt i tillegg.

1. Har informasjonen om prosjektets formål og gjennomføring vært god nok?
2. Har rådmannen kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller faktaframstilling som kan ha betydning for våre vurderinger eller konklusjoner?
3. Har rådmannen kommentarer til revisjonskriteriene som ligger til grunn for våre vurderinger og konklusjoner?
4. Hva er rådmannens samlede vurdering av rapportens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger?
5. I hvilken grad oppfattes rapporten som nyttig?
6. Hvordan vurderes rapportens oppbygning og språkbruk?

Rapporten skal behandles i kontrollutvalgets møte 2. desember i år. Vi trenger derfor tilbakemelding fra kommunen innen

fredag 22. november

Rådmannens tilbakemelding.

1. **Har informasjonen om prosjektets formål og gjennomføring vært god nok?**

Formålet med prosjektet, om å undersøke om og hvordan et utvalg av politiske vedtak har vært fulgt opp og rapportert, og om retningslinjer og rutiner er egnet til å sikre iverksetting, har vært kjent for

rådmannen fra starten. Rådmannen ga som kjent en uttalelse til revisjonen i oppstarten. Informasjonen i startfasen var god fra revisjonens side.

Det er ikke gitt informasjon til rådmannen underveis i revisjonsprosessen, men det kan hende at dette er normal rutine. Prosessen har også trukket noe ut i tid.

2. Har rådmannen kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller faktaframstilling som kan ha betydning for revisjonens vurderinger eller konklusjoner?

Ad kapittel 4.2.2. Kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner.

Rådmannen bekrefter faktaframstillingen, og slutter seg til vurderingene. Det bør imidlertid legges til at kvartalsrapporter og årsmeldinger de siste årene kun inneholder bruddstykker av den kommunikasjonen som har foregått med politikerne (formannskap og Hovedutvalg LMT), siden mye av dette har skjedd som orienteringer.

Rådmannen gir imidlertid sin tilslutning til at det er behov for en mer systematisk rapportering til kommunestyret når det gjelder kommuneplanens arealdel, og kommunedelplaner, og kanskje reguleringsplaner (private og kommunale), da disse sterkt påvirker fremdriften på alle planer.

Ad kapittel 4.3. Gjennomgang av konkrete vedtak.

Ad kapittel 4.3.2. Arbeidsgiverpolitikk (K-sak 16/08)

Rådmannen slutter seg til den faktabeskrivelsen som gis. For å utfylle bildet, er det riktig å nevne at formannskapet som administrasjonsutvalg (med hovedtillitsvalgte) ved flere anledninger siden 2008 er blitt orientert om framdriften i arbeidet, og har godkjent endringer i retningslinjer og regelverk som en del av oppfølgingen av ny Arbeidsgiverpolitikk.

Nye etiske retningslinjer er vedtatt som en oppfølging av Arbeidsgiverpolitikken, og kurs i etisk refleksjon har det blitt jobbet med i snart to år. Dette er støttet via KS-nettverk om etisk refleksjon.

Ad kapittel 4.3.6. Gårdskartprosessen i Nordre Land kommune (K-sak 18/09)

Rådmannen har forslag til noe endret tekst i andre avsnitt under «Administrasjonens oppfølging»;

«... Plan og næring fikk tilsendt kart fra Skog og Landskap (2 eks.) over alle eiendommer med jordbruksareal i kommunen. Det ene settet med kart ble sendt ut til grunneierne slik at de kunne melde tilbake om kartene stemte med hvordan jordbruksarealene så ut på deres eiendom da. Det ble satt en frist for tilbakemelding til kommunen. På alle eiendommer hvor det var avvik i forhold til kartene som Skog og Landskap hadde sendt ut ble det foretatt kontroll av kommunen. Flere av eiendommene ble befart, og det ble målt opp og registrert riktig areal. Rettinger utført av kommunen ble så sendt tilbake til Skog og Landskap. I ettertid er dette en løpende prosess som løses av kommunen gjennom daglig drift...»

Ad kapittel 4.3.8 Forebyggende tiltak i barnevernet (K-sak 40/10).

Under overskriften «Rapportering», bør «Barnevernleder» skiftes ut med «Enhetsleder», da det var denne som uttalte seg. For øvrig er nok den manglende rapporteringen et resultat av langtidssykemeldt leder, vakanse/konstituert leder.

3. Har rådmannen kommentar til revisjonskriteriene?

Nei.

4. Hva er rådmannens samlede vurdering av rapportens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger?

Rådmannen har ingen merknader til revisjonens vurderinger av oppfølging og rapportering på de enkelte vedtakene.

Rådmannen viser til rapportens kapittel 4.4. Konklusjoner.

Når det gjelder konklusjonene for både oppfølging av vedtak og rapportering på vedtak, slutter rådmannen seg til disse. De gir et godt bilde av den faktiske oppfølging og rapportering, og gir konstruktive innspill til hvordan rapporteringsrutiner kan forbedres.

Det er positivt å registrere at alle vedtak er fulgt opp, selv om noen vedtak ikke har latt seg realisere så raskt som ønskelig.

Rådmannen har som rapporten sier, i forståelse med kommunestyret, gjeninnført rapportering på politiske vedtak i kvartalsrapporter og årsmeldingen, samt en rapportering på løpende driftsprosjekter. Disse rutinene kan videreutvikles, til bl.a. å bedre ivareta rapporteringen på planframdrift.

Rådmannen viser til rapportens kapittel 5.3. Vurderinger.

Det er positivt at revisjonen konkluderer med at rådmannen har et system der det er klart hvem som har ansvar for å følge opp politiske saker. Rådmannen ser imidlertid poenget med å sikre at vedtak følges opp i henhold til forutsetningene. Dette vil rådmannen ta med seg i videreutviklingen av rapporteringssystemet.

Rådmannen viser til rapportens kapittel 5.4. Konklusjoner og anbefalinger.

Revisjonen spør om det er behov for et mer formalisert system for å kunne dokumentere at enkelte vedtak faktisk er iverksatt og fulgt opp. Dette er selvsagt et relevant spørsmål, og rådmannen er av den oppfatning at gjeninnføringen av rapportering på politiske vedtak i kvartalsrapporter og årsmelding, skal være tilstrekkelig til å ivareta dette hensynet. En slik systematisk rapportering vil videre ivareta de øvrige anbefalingene revisjonen har, også når det gjelder vedtak som ligger tilbake i tid. Rapportering på disse skjer i årsmeldingen.

5. I hvilken grad oppfattes rapporten som nyttig?

Rådmannen oppfatter rapporten som svært nyttig, som et kvalifisert innspill til en forbedring av kommunens styrings- og rapporteringssystem.

6. Hvordan vurderes rapportens oppbygging og språkbruk?

Rapporten er oversiktlig og har et godt språk.

Med hilsen

Jarle Snekkestad

Rådmann

Nordre Land kommune**OPPFØLGING AV PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG SELSKAPSKONTROLL 2012-2015**

Sluttbehandles i:	Kontrollutvalget		
Behandling	Møtedato	Saksbehandler	Unntatt off.
Kontrollutvalget	02.12.13	Kjetil Solbrækken	Nei

Saksdokumenter:

1. Kontrollutvalgets plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll 2012-2015

Vedlagt:

Nei

FORSLAG TIL VEDTAK:

1. Orientering om status for planlegging av et eventuelt felles revisjonsprosjekt i Gjøvikregionen om evaluering av kommunenes vedtatte eierskapspolitikk tas til orientering.
2. ....

SAKSOPPLYSNINGER:

Saken er en oppfølging av tilsvarende sak i kontrollutvalgets møte den 17/6-13 (sak 24/13) der det ble vedtatt følgende:

1. *Kontrollutvalget ønsker å prioritere selskapskontroll og temaet "eierstyring" i det videre arbeidet med planlegging av et eventuelt revisjonsprosjekt.*
2. *Med bakgrunn i at kommunestyret i alle kommunene i Gjøvik-regionen har vedtatt like retningslinjer for sin eierskapspolitikk, ligger det til rette for en felles evaluering av etterlevelsen av disse retningslinjene i de fem kommunene.*
3. *Kontrollutvalget i Nordre Land kommune ber sekretær ta kontakt med kontrollutvalgene i de fire andre kommunene i Gjøvikregionen og undersøke interessen for å gjennomføre en felles kontroll med etterlevelsen av den vedtatte eierskapspolitikken i de fem kommunene.*

Innspillet fra kontrollutvalget i Nordre Land i vedtaket er ikke behandlet i alle kontrollutvalgene i Gjøvikregionen enda. Derimot er signalene som er gitt mht. å være med i et felles revisjonsprosjekt utelukkende positive. Det er lagt opp til at de fleste kontrollutvalgene realitetsbehandler forslaget på siste møte i 2013, evt. på første møte i 2014.

I tillegg til å orientere om oppfølgingen av kontrollutvalgets vedtak fra juni 2013 legges det også opp til en diskusjon i møtet om det er nye/andre tema kontrollutvalgets plan som skal prioriteres fremover. Det vises til oversikten under som viser hva som er drøftet tidligere og kontrollutvalgets plan/opprinnelige prioriteringer.

Nedenfor følger oversikt over områder som kontrollutvalget har hatt opp til vurdering/drøfting i 2012/2013:

- **Selvkost:** Det bes om en presentasjon fra regnskapsrevisor om regelverket for selvkost og de vurderinger som er gjort for å kontrollere kommunens praksis på området.
- **Medisinholdttering:** Forundersøkelse er gjennomført. Vedtatt følgende i møte 3/12-12:
  1. *Med bakgrunn i at Fylkesmannen har varslet tilsyn med legemiddelholdttering i hjemmetjenesten i januar 2013, vil kontrollutvalget avvente nærmere planlegging av et eventuelt revisjonsprosjekt på området.*
  2. *Kontrollutvalget ber rådmannen om å få en presentasjon av tilsynsrapporten fra Fylkesmannen når den foreligger, sammen med kommunens svar til rapporten.*
  3. *Kontrollutvalget har i forbindelse med forundersøkelsen gått gjennom avviksrapporteringen i halvårsrapporten for 2012 og har notert seg følgende momenter til senere oppfølging:*
    - *Rapportering av antall avvik og differensiering av alvorgrad.*
    - *Fastsettelse av måltall for antall avvik.*
- **Oppfølging av politiske vedtak:** Med bakgrunn i forundersøkelse er det bestilt en revisjonsrapport på dette området.
- **Tildeling av sykehjemsplasser.** Rådmannen orienterte om inntaksprosessen. Ikke prioritert å gå videre.
- **Nordre Land skolen.** *Kommunedelplan Nordre Land skolen 2011-2015 og Tilstandsrapport 2011 for Nordre Land skolen* lagt frem for utvalget til orientering.

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – PRIORITERINGER

Kontrollutvalget har prioritert følgende tema/områder i sitt arbeid med forvaltningsrevisjon (ikke prioritert rekkefølge):

Prioriterte områder/tema	Kommentarer
Helse og omsorg	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stort område som berører mange. • Statistikk over avvik viser mye feilmedisinering. • Stort politisk fokus <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer inntaksprosessen ved behov for sykehjemsplass?

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hvordan kommuniseres ”ventelister” med søkerne/pårørende? ➤ Tildelingskontoret bistår i søknadsprosessen, samtidig som tjenester tildeles? Hvordan håndteres denne dobbeltrollen? • Medisin håndtering: Er det etablert tilfredsstillende rutiner, og fungerer disse som forutsatt?
Byggesak- /planavdelingen	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viktig område for kommunen. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er planprosessene effektive? • Er prosjektstyringen tilfredsstillende? • Det er mange planer i Nordre Land kommune. Hvordan blir vedtakene/planene fulgt opp? • Hvordan henger kapasitet og ambisjonsnivå sammen? • Forholdet til reguleringsplaner og reguleringsbestemmelser i fm. adm.vedtak/innvilgelse av dispensasjonssøknader.
Innkjøp	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komplekst område – stor iboende risiko for svikt • Stikkprøver har vist indikasjoner på svikt i f.m. mangelfull konkurranse og dokumentasjon av anskaffelser <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overholdelse av lov om offentlige anskaffelser • Oppfølging av revisjonsrapporten ”Innkjøp – overholdelse av lov om offentlige anskaffelser” fra 2010 • Er målet med sentralisert innkjøpsavdeling er nådd (fellesprosjekt med kommunene i Gjøvikregionen).
Oppfølging av politiske vedtak	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En av hovedoppgavene for rådmannen/administrasjonen. • Politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av rådmannens system for oppfølging av politiske vedtak (fokus på rapportering) • Etterprøving av oppfølging av konkrete vedtak (stikkprøver)
Flyktningtjenesten	Hovedbegrunnelse for valg av området:

	<ul style="list-style-type: none"> • Flyktningtjenesten begynner å bli stor i Nordre Land kommune. Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • Evaluering av måloppnåelse. • Oppfølging av politiske vedtak på området.
Selvkostområdene	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Komplekst regelverk i f.m. beregning av selvkost • Avgiftsnivå stor interesse i befolkningen og media • Stor politisk interesse Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • Etterleves regelverket; er det selvkost? • Får innbyggerne det de betaler for? • Drives selvkostområdene effektivt? • Foretas det beregninger for alle aktuelle områder?
Eiendomsforvaltning	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Krevende område for de fleste kommuner. • Betydelig økonomi. • Kommunen har et ikke ubetydelig vedlikeholdsetterslep. • Politisk interesse. Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • Organisering • Planlegging, styring og kontroll? • Effektivitet og ressursbruk? • Forsvarlig vedlikehold?
Varsling	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Viktig element i kommunens system for intern kontroll mht.forbedring og læring. • Lovpålagt varslingsordning fungert noen år (krav i arbeidsmiljøloven mht. varsling fra ansatte) Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen en tilfredsstillende varslingsordning og fungerer den? • Hva med varsling fra eksterne, hvem håndterer dette? • Hvordan håndteres anonymitet? • Må ses i sammenheng med temaet intern kontroll og avvikshåndtering.
Intern kontroll	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Rådmannen har ansvar for å ha ”betryggende kontroll”, jf. kommunelovens § 23. Ansvar er betydelig, dvs. et vesentlig område å ha kontroll/styring med. Aktuelle tema:

	<ul style="list-style-type: none"> • Risikovurderinger (integrering av risikostyring som del av et helhetlig internkontrollsystem) • Avviksrapportering og avvikshåndtering • Tertialrapportering og styring (budsjettjusteringer benyttes ikke gjennom året, styrer på prognoser)
--	---

Andre aktuelle områder/tema	Kommentarer
Samhandlings-reformen	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betydelig reform med store konsekvenser for flere tjenestoområder i kommunen. • Stor politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • På kort sikt: Økonomirutiner • På lengre sikt: Måloppnåelse, oppfølging av inngåtte avtaler med Sykehuset Innlandet, økonomi/finansiering <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroller må koordineres/samordnes med evt. andre aktører som evaluerer ordingen. Felles revisjonsprosjekt i Gjøvik-regionen i slutten av valgperioden?
Barnevern	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stor økning i utgifter på området de siste årene (2008-2012) • Høyt sykefravær blant de ansatte innenfor tjenesten (2012). • Nasjonale tilsyn viser svikt på flere områder innenfor barnvernstjenesten i norske kommuner. • Tilsyn fra Fylkesmannen i 2011 avdekket svakheter i rutiner for oppfølging og evalueringer. • Politisk interesse. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av tilsyns- og revisjonsrapporter <ul style="list-style-type: none"> ➢ Tilsynsrapport (Fylkesmannen, 2011). ➢ Revisjonsrapporten "Samhandling mellom barnevernet og barnehagene" (kontrollutvalget/Innlandet Revisjon IKS, 2010) • Evaluering av tiltakssiden, evt. sammenligning med andre kommuner. • Effekt av opptrappingen av barnevernet, herunder prosjektstillinger.
Sykefravær	Hovedbegrunnelse for valg av området:

	<ul style="list-style-type: none"> • Høyt sykefravær (økt fra 2010 til 2011). • Fravær hos ansatte har stor betydning for kommunes tjenesteyting. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årsaker: Hvorfor er fraværet så høyt? • Tiltak: Hva gjøres? I hvilken grad jobber kommunen med forebygging? • Effekter: Hvilke effekter har tiltakene som iverksettes? • Kommunen oppfylning av IA-avtalen (Inkluderende Arbeidsliv) <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En eventuell kontroll på området kan vurderes som et samarbeidsprosjekt i Gjøvikregionen.
Beredskapsplaner og ROS-analyse	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vesentlig område for kommunen. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomføres rullering av beredskapsplan og risiko- og sårbarhetsanalyser som forutsatt? (beredskapsplanen skal følge kommuneplanperioden, mens tiltak/ROS-analyse vurderes årlig) • Samfunnssikkerhet. <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroller må koordineres/samordnes med fylkesmannes tilsynsrolle. • Vannleveranser i Nordre Land kommune: Er det gjennomført tilfredsstillende risikovurderinger? <p>Kommentar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evt. kontroll vurderes i slutten av valgperioden.
Bruk av kostra-tall	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økende bruk av kostra til sammenligning mellom kommuner og til statlig styring. • Behovet for pålitelige tall er økende. <p>Aktuelle tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan brukes Kostra tallene i kommunen? • Benyttes kostra aktivt til læring og forbedring? • Lærer vi av tidligere år? • Hvorfor er det fortsatt påstander om feilrapportering på enkelte enheter (helsesøster)?
Facebook/ sosiale medier	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunens bruk av sosiale medier? • Etterlevelse av retningslinjer?
Administrativ organisering	<p>2 nivå modell. Rådmann – Enhetsledere.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evaluering av flat struktur

IKT og informasjonssikkerhet	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Vesentlig område for kommunen, da bruk av IKT benyttes i større eller mindre grad innenfor alle tjenestoområder. • Risiko for svikt kan få store konsekvenser. Aktuelle tema: <ul style="list-style-type: none"> • Informasjonssikkerhet, herunder etterlevelse av personopplysningsloven.
-------------------------------------	--

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - PRIORITERINGER

Kontrollutvalget prioriterer følgende i sitt arbeid med selskapskontroll:

Område/selskap	Kommentar
Eierstyring i Nordre Land kommune	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Generelle utfordringer/risiko knyttet til styring av fristilte selskaper • Politisk interesse Aktuelle fokusområder: <ul style="list-style-type: none"> • Overholdelse av kommunens vedtatte eierskapspolitikk.
Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS	Hovedbegrunnelse for valg av selskapet: <ul style="list-style-type: none"> • Nyopprettet selskap. Aktuelle fokusområder: <ul style="list-style-type: none"> • Etterlevelse av aktuelle lover, regler og retningslinjer for virksomheten, herunder eiernes målsettinger og selskapets vedtekter.
VOKKS AS	Hovedbegrunnelse for valg av selskapet: <ul style="list-style-type: none"> • Eierskap med stor økonomisk betydning • Politisk interesse Aktuelle fokusområder: <ul style="list-style-type: none"> • Foranalyse gjennomføres for å avdekke aktuelle kontrollområder.